

Tematski raspon suvremene hrvatske slikovnice

Okić, Sanja

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:182964>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-11**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE**

**SANJA OKIĆ
DIPLOMSKI RAD**

**TEMATSKI RASPON SUVREMENE
HRVATSKE SLIKOVNICE**

Čakovec, rujan 2020.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
(ČAKOVEC)**

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Sanja Okić

TEMA DIPLOMSKOG RADA: TEMATSKI RASPON SUVREMENE
HRVATSKE SLIKOVNICE

MENTOR: izv. prof. dr. sc. Andrijana Kos-Lajtman

ČAKOVEC, rujan 2020

Sadržaj

SAŽETAK	1
SUMMARY	3
1. UVOD	5
2. ŠTO JE SLIKOVNICA?	6
2.1. Tematska i formalna obilježja slikovnice.....	7
2.2. Funkcije slikovnica.....	8
2.2.1. Odgojna funkcija.....	8
2.2.2. Spoznajna funkcija	9
2.2.3. Iskustvena funkcija.....	9
2.2.4. Estetska funkcija	9
2.2.5. Govorno-jezična funkcija.....	9
2.2.6. Zabavna funkcija.....	9
2.3. Povijesni razvoj slikovnica u Hrvatskoj	10
3. SUVREMENA HRVATSKA SLIKOVNICA.....	11
3.1. Vrste slikovnica	12
3.2. Tematski obzor	14
3.3. Predstavnici suvremenih slikovnica u Hrvatskoj	16
4. TEMATSKI KRUGOVI SLIKOVNICA: ANALIZA PRIMJERA	24
4.1. Slikovnice o povijesnim temama	24
4.2. Slikovnice o emocijama	31
4.3. ABC slikovnice i slikovnice o školstvu	35
4.4. Slikovnice o svemiru (astronomske slikovnice).....	40
4.5. Slikovnice o obitelji.....	41
4.6. Slikovnice o prijateljstvu.....	50
4.7. Slikovnice o religiji	59
4.8. Slikovnice o tabu temama	59
4.9. Slikovnice o Drugima/Drugome	66
5. ZAKLJUČAK	70
LITERATURA.....	71
POPIS SLIKOVNICA	75
POPIS SLIKA	77
Kratka biografska bilješka.....	79
Izjava o samostalnosti rada	80

SAŽETAK

Slikovnica, prva knjiga s kojom se dijete susreće, ima važnu ulogu u djetetovu odrastanju. Dijete se s njome susreće od najranijeg djetinjstva. Vrlo je važno da je slikovnica primjerena djetetu i njegovoj dobi. Zbog toga je iznimno bitno oblikovanje slikovnice, njezina funkcija i svrha. Povijest slikovnice seže u daleko 16. stoljeće i pratimo je sve do danas kada uz tradicionalne slikovnice imamo i moderne multimedijске slikovnice. Slikovnice možemo klasificirati po strukturi, formi, načinu izrade, sadržaju, vrsti i tehnici izrade. Osim što imaju obrazovnu funkciju, slikovnice imaju i odgojnu funkciju, stoga je vrlo bitno za sudionike u odgojno-obrazovnom sustavu znati funkcije slikovnica. Slikovnice imaju također i odgojne funkcije, spoznajne, iskustvene, estetske, govorno-jezične i zabavne funkcije. Osim što slikovnice možemo klasificirati prema funkcijama, možemo ih tematski podijeliti na obiteljske, povijesne, zdravstvene, odgojne, obrazovne, ABC slikovnice i ostale. Upravo je tematski aspekt slikovnice tema ovoga diplomskog rada. Kroz ovaj rad ukratko će biti predstavljen povijesni razvoj slikovnice, tematska i formalna obilježja slikovnice, funkcije slikovnice, tematski obzori suvremenih slikovnica, način na koji autori danas pišu slikovnice. Kod suvremenih autora potrebno je istaknuti kako na tematskom planu najviše pozornosti posvećuju upravo odnosima u obitelji (zajedništvo, rastava roditelja, dobivanje prinove u obitelji, problemi među vršnjacima, pristup djeci s psihološke strane, otkrivanje emocija tuge, zapostavljenosti i sl.) tako da djeca, čitajući slikovnice, mogu pronaći izlaz iz problema s kojima se i sami susreću. S obzirom da djeca ne znaju čitati od najranije dobi, uloga roditelja je iznimno bitna kod čitanja slikovnica djeci, čime utječu na njihov razvoj i poticanje čitanja. Slikovnice usaduju moralne vrijednosti kod djece i potiču djecu na osnaživanje emocija i emocionalnog razvoja. Dio tema suvremenih slikovnica proizlazi iz problemskih zbivanja, odnosno takozvanih „tabu tema“ koje govore o smrti, nasilju, spolnosti. Analizirajući teme suvremenih hrvatskih slikovnica, vidljivo je kako se hrvatska slikovnica usmjerava također i prema ekološkim temama koje potiču svijest o važnosti okoliša, povijesnim temama i temama obiteljskog života. Također su sve više zastupljene slikovnice koje govore o emocijama i problemima kod djece.

Ključne riječi: slikovnica, funkcija slikovnica, tematski raspon slikovnica, suvremena slikovnica u Hrvatskoj

SUMMARY

The picture book, as the first book a child encounters, plays an important role the way they grow up. The child meets it from an earliest age. It is very important that the picture book is appropriate to the child and his age. Therefore, the design of the picture book, its function and purpose are extremely important. The history of the picture book reaches far back to the 16th century and we follow it to this day, until the occurrence of modern multimedia picture books. Picture books can be classified by structure, form, method of production, content, type and technique of production. Picture books do not only have an educational function, but they also have a function in the way the children are brought up, so it is very important for participants in the educational system to be familiar with all the functions of picture books. In addition to the fact that picture books can be classified according to functions, we can thematically divide them into: family, historical, health, educational, ABC picture books and others, which is also the topic of the thesis. This thesis briefly presents the historical development of the picture book, thematic and formal features of the picture book, the functions of the picture book, thematic horizons of picture books, the way authors write picture books today and picture book topics that children encounter from an early age through the educational process. When discussing contemporary authors, it is necessary to point out that they pay the most attention to family relationships, such as being together, or on the other hand parental divorce, getting a new child in the family, problems among peers, emotional approach to children from the psychological perspective, revealing emotions of sadness neglect, so that children reading picture books could identify with themselves and find a solution to problems which they face. Since children do not know how to read at an early age, the role of reading picture books to children is extremely important, thus influencing their development and encouraging reading in children. Picture books instill moral values in children and encourage children to empower emotions and emotional development. The most common themes of contemporary picture books derive from problematic events, so they are called *taboo topics* that talk about death, violence, sexuality. Analyzing the themes of contemporary Croatian picture books, it is evident that the Croatian picture book focuses on ecological themes that raise people's awareness of the environment, historical themes, family life themes in which a single-parent family of

dysfunctional and disharmonious relationships in the family. Picture books that talk about emotions and problems in children are also becoming more common.

Keywords: picture book, picture book function, thematic range of picture books, contemporary picture book in Croatia.

1. UVOD

U svijetu današnjice čitanje je neophodno za kulturni razvoj čovjeka, samim time i za stjecanje vještina koje su nužne za život. Svaki doticaj s knjigom i čitanjem ima posebnu ulogu u razvoju pismenosti. Dijete svojim rođenjem posjeduje moć gledanja i slušanja, upijanjem informacija iz okoline razvija svoj vid, sluh, govorne vještine te počinje komunikaciju, najprije sa svojim roditeljima, a potom i ostatkom okoline u kojoj se nalazi. Za kvalitetan razvoj djeteta bitno je da mu se čita i okružuje ga se raznovrsnim govornim poticajima. Kod tog razvoja znatno pomažu knjige, prvobitno slikovnice, koje se koriste od najranije dobi djeteta do njegovog predškolskog razdoblja pa čak i osnovnoškolskog. Najvažnija i prva knjiga u životu s kojom se dijete susreće je slikovnica. Sa sigurnošću se može reći da dijete ne razumije tekst koji se nalazi u slikovnici, ali vidi ilustracije i razumije kontekst koji se nalazi u slikovnici. Ilustracije djetetu pričaju priču izvan okvira teksta i potiču dijete na maštanje, promišljanje i otkrivanje novih spoznaja. Bitno je poznavati značenje kvalitetne slikovnice koja sadrži u sebi umjetnost riječi i ilustracije. Također je važno prilagoditi primjerenost slikovnice dobi djeteta.

Dječji doživljaj sadržaja u slikovnici različit je u svakoj dobi djeteta. Slikovnica znatno utječe na moralni, intelektualni i emotivni razvoj djeteta. Kao što Zimmermann i Hutchins (2009) u svojoj knjizi navode, „bitno je djetetu dati primjeren sadržaj za čitanje njegovoj dobi i njegovim interesima: (Zimmerman i Hutchins, 2009: 66).“ Odabrati primjerenu slikovnicu djetetu bitan je poticaj da dijete zavoli čitanje, ali da uz to usađuje i znanja i svakodnevne vještine čitanja na zabavan, ali poučan način. Najvažniju ulogu kod odabira slikovnica primjerenih dobi djeteta imaju roditelji, odnosno odgajatelji i učitelji u vrtićima i školama. Ranim čitanjem slikovnica djeca grade temelje i usađuju vrijednosti čitanja i razumijevanja tekstova, a to utječe i na razvoj mentalnih i emocionalnih sposobnosti te daju djetetu pogled na realan svijet i svakodnevne situacije koje ga očekuju u životu. Kroz slikovnice djeca najčešće mogu pronaći sve životne situacije prikazane kroz tekst i ilustracije.

2. ŠTO JE SLIKOVNICA?

Prema autorici Branki Hlevnjak u knjizi *Kakva je to knjiga slikovnica?* (2000: 7) slikovnica, kao što sama riječ kaže, jest zbir malenih slika. Malene slike zovemo pak minijaturama, odnosno ilustracijama. Ilustracija određuje slikovnicu i daje joj karakter. Slikovnice vrednujemo prvenstveno kroz njihovu temeljnu odliku, kroz sliku. Oduvijek su slikovnice bile sinonim za djecu, odnosno djetinjstvo. Uvodile su u svijet mašte i pobuđivale radoznalost u djeci, dovodile do stvaranja novih svjetova i prepričavanja istih. Upravo su raznovrsne situacije i okolnosti dovele autore do pisanja slikovnica i tako su nastale slikovnice raznovrsnih tematika. S obzirom na to da se pisanje i ilustracije prilagođavaju djeci, upravo teme slikovnica prikazuju životne situacije s kojima se čovjek susreće kroz život i razdoblja kroz koja prolazi. Važnost prvih dječjih udžbenika, slikovnica, u razvoju djeteta zahtijeva dobru sliku, koja neće opterećivati suvišnim detaljima, niti će odvlačiti pažnju na nebitno, niti će zatvarati prostor slobodnim asocijacijama. Manja kićenost i veća jednostavnost, shematski je prikaz traženog učinka ilustracije, navodi autorica Branka Hlevnjak (2000: 7-11).

Odabir oblikovanja slikovnica za najmlađe rukovodi se činjenicom da se djeca prvi put susreću s slikovnicom i da su dječje slikovnice prvi udžbenici za djecu jer osim likovnih sadržaja sadrže i edukativne sadržaje. Slika uvijek ima prednost pred tekстом jer se brže i lakše čita.

Prema Karol Visinko (2000) slikovnica se najčešće pojavljuje u nastavi hrvatskog jezika i to pretežito u predmetnom području nastave književnosti i lektire. Slikovnica je „posebna vrsta literarno-likovnog umjetničkog djela koja traži poseban pristup ne bi li se u potpunosti ostvarila literarno-likovna komunikacija“ (Karol Visinko, 2000: 70-78). Prema tome, interpretacija slikovnice rezultat je složenog procesa primanja/recepcije njezina teksta i slike. Posrednici između djeteta i slikovnice su odrasli o čijim osobnostima, odnosu prema djetetu, stavovima prema knjizi i čitanju ovisi hoće li djeca postati samo čitači ili doživotni čitatelji, navodi Slavenka Halačev (2000)

Berislav Majhut i Dijana Zalar u tekstu *Slikovnica* u *Hrvatskoj književnoj enciklopediji* definiraju slikovnicu samo prema funkcionalnosti i navode: „Slikovnica je prva knjiga u životu djeteta, prijelaz od situacijskog konteksta na kontekst simbola. Svrha joj je da pomaže djetetu otkriti svijet i medij pisane riječi; razvija spoznajni svijet djeteta;

izaziva emocije; razvija govor i bogati fond riječi; zadovoljava potrebu za novim. Maja Verdonik navodi da je slikovnica prvo likovno-literarno djelo koje dijete susreće i doživljava svojim osjetilima. (Verdonik, 2015: 3) Milan Crnković i Dubravka Težak (2002) navode kako je slikovnica u načelu kratka, tematski može biti vrlo raznolika, a po doživljaju i namjeni je umjetnička ili poučna. (Crnković i Težak, 2002: 14-16)

2.1. Tematska i formalna obilježja slikovnice

Postoje slikovnice koje ne sadrže tekst, već samo ilustracije. Takve slikovnice namijenjene su najmanjim čitateljima koji još ne mogu čitati. U slučaju kada dijete još ne zna čitati, najčešće ima posrednika u tom procesu između slikovnice i čitatelja, odnosno slušatelja. Iako poneke slikovnice ne sadrže tekst, postojanje samog teksta ne može se isključiti zbog toga što tu posrednik, najčešće roditelj ili odgojitelj tumači knjigu kroz priču ili pripovijedanje. Slikovnicu je teško jednoznačno odrediti kao vrstu literature zbog njenih značajki pa je se zbog toga više spominje nego se ustvari njome bavi. Slikovnica može biti načinjena od raznih materijala kao što su papir, plastika, karton, guma, raznih vrsta platna i slično. Za razliku od teksta koji može biti izostavljen u slikovnici, njezin neizostavni dio je slika, dakle, slikovnica ne može postojati bez slike. Slika i tekst, dva koda komunikacije, dakle likovno i jezično predstavljanje stvarnosti, osnovne su značajke slikovnice (Crnković i Težak, 2002: 14-16). Kada koristimo termin slikovnica, naglasak je na riječi slika s obzirom da je slika u slikovnici primarna, superiorna tekstu. Takvi stavovi su doveli do toga da je slikovnica najčešće istraživana kao strukturirani čitateljski materijal namijenjen djeci i predškolskim čitateljima.

Pri stvaranju slikovnice naglasak je na dvostrukom izrazu u slikovnici, slici i tekstu, što iziskuje primjenu dviju vještina prilikom stvaranja, primjenu znanja iz likovne umjetnosti i iz jezičnoga, odnosno književnoga područja. U novije vrijeme postoje već i animacije koje se upotrebljavaju u slikovnicama. U okviru povijesti umjetnosti, više pozornosti se posvećuje slikovnom dijelu nego tekstualnom prilikom istraživanja i proučavanja slikovnica te se usredotočuju na boju, linije, oblik, tamu i svjetlost, ignorirajući tekstualni dio, ali i narativni dio slikovnice. (Maria Nikolajeva, 2003: 235-248). U istraživanjima slikovnice u području dječje književnosti slikovnici se pristupa kao cjelini sastavljenoj od tekstualnog i slikovnog elementa i gleda je se kao dvodimenzionalan materijal, „slikovnica nije čista književna vrsta, nego kombinacija

likovnog i književnog izraza (Crnković i Težak, 2002: 15). Prema njoj se odnosi kao prema svakoj drugoj dječjoj knjizi primjenjujući literarne i obrazovne principe (Nikolajeva 2003: 235-248). Neke zemlje slikovnicu koriste samo kao izvor zabave, dok u nekim zemljama slikovnica koristi i kao izvor učenja i poučavanja te je izvor znanja. Slikovnica u Republici Hrvatskoj spada u dječje knjige (Martinović, Stričević, 2011: 48). Prema Crnkoviću (1980) slikovnica je određena posebnim književnim žanrom i odvojena od ostalih žanrova; bajke, basne, priče, romana, lirske poezije. U klasifikaciji dječje književnosti. Crnković i Težak (2002: 15) slikovnicu smještaju u prvu skupinu, tzv. pravu dječju književnost koja obuhvaća još dječju poeziju, priču, dječji roman ili roman o djetinjstvu. U opisu slikovnice kao književne vrste ističe njezinu dvodimenzionalnost: „Slikovnica nije čista književna vrsta, nego kombinacija likovnog i književnog izraza“. Slika i tekst su u međusobnoj interakciji gdje postoji međuovisnost pripovijedanja i paralelnost. Odnose slika i tekstova u slikovnicama autori prikazuju kao vrlo dinamične.

2.2. Funkcije slikovnica

Prema Petru Čačku (2000: 12-17) slikovnica ima za djecu nekoliko funkcija, koje korespondiraju s potrebama u odgoju u predškolskoj dobi, kao s dobi čitatelja početnika, a to su: odgojna funkcija, spoznajna funkcija, iskustvena funkcija, estetska funkcija i zabavna funkcija. Prvu ćemo, zbog jednostavnosti i razlikovanja od spoznajne funkcije, u ovom radu imenovati samo odgojnom.

2.2.1. Odgojna funkcija

U slikovnici će dijete dobiti odgovor na mnoga pitanja, koja često postavlja sebi ili roditeljima, ali ujedno može dobiti i odgovor na probleme kojih dosada nije bilo ni svjesno, koje nije zamjećivalo. Postupno će dijete naučiti da je knjiga izvor znanja koji je potrebno crpiti te se pomoću slikovnice djeci na kvalificiran način lakše objašnjava kako razumjeti promjene, odnose među stvarima i pojavama te dijete pomoću slikovnice postupno nauči razvijati mišljenje: analizu, sintezu, usporedbu, uopćavanje i apstrakciju.

2.2.2. Spoznajna funkcija

Spoznajna funkcija ima zadaću djetetu pomoću slikovnice omogućiti provjeru spoznaje o stvarima, odnosima i pojavama te dobivanje sigurnost da su njegove spoznaje i iskustva ispravni, a stavovi adekvatni.

2.2.3. Iskustvena funkcija

Iskustvena funkcija bitna je sa stajališta socijalizacije djeteta. Upravo spoznaja djetetu omogućuje učenje iskustava koja nije u mogućnosti proživjeti, primjerice, ukoliko dijete živi u gradu, nema mogućnost spoznati život na selu i upravo pomoću ove funkcije i slikovnica koje to omogućuju, dijete stječe iskustvo upoznavanja života na selu, domaćih životinja, radova u vrtovima i voćnjacima i slično. U današnje vrijeme, recimo, djeca sve manje poznaju život na selu, stoga je iznimno bitno djeci pokazivati ovakve slikovnice i upoznavati ih s takvim okruženjima.

2.2.4. Estetska funkcija

Veliku ulogu u slikovnici ima i estetska funkcija koja razvija u djetetu osjećaj ljepote, djeluje na njegovu inteligenciju, ali i osjećaje, izaziva u djetetu emocije, ne ostavlja ga hladnim. Dijete uvijek vrlo rado poseže za lijepom knjigom, koja je likovni i grafički uređena. Ponekad je upravo grafička i likovna strana slikovnice poticaj djetetu da stekne interes za slikovnicu.

2.2.5. Govorno-jezična funkcija

Govorno-jezična funkcija slikovnice potiče razvoj fonemske i fonološke osviještenosti, razvoj, učenje i bogaćenje rječnika, upoznavanje karakteristika teksta te njegova načina funkcioniranja.

2.2.6. Zabavna funkcija

Posljednja, ali ne i najmanje bitna funkcija slikovnica jest upravo ona zabavna. Zabava zauzima važno mjesto u životu djeteta. Postoje slikovnice uz koje se dijete može zabaviti i igrati bez prisutnosti roditelja. Trenuci provedeni uz knjigu ne smiju biti dresura koja bi djetetu knjigu učinila dosadnom i odbojnom. Lakoća je uvjet za

izgradnju pravilnog odnosa prema knjizi. Dijete kroz knjigu upija znanje koje je za njega na prvi pogled skriveno.

2.3. Povijesni razvoj slikovnica u Hrvatskoj

Prema Majhutu i Batinić (2017.) sam početak pojavljivanja slikovnica u Hrvatskoj za sada je nedovoljno poznat jer se ne zna kada su i u kojoj mjeri hrvatski knjižničari imali u ponudi strane slikovnice koje su kupovali hrvatski kupci, niti je li tome prethodila praksa Hrvata koji su iz inozemstva donosili slikovnice svojoj djeci, pa su hrvatski knjižničari, vidjevši da postoji tržište, odlučili ponuditi inozemne slikovnice i u vlastitim knjižnicama. Prvu slikovnicu na hrvatskom jeziku nije napisao Hrvat niti ju je objavio hrvatski nakladnik, već je objavljena u Pešti u nakladi mađarskog nakladnika, ali na hrvatskom jeziku. Prva slikovnica na hrvatskom jeziku je *Mala obrazna Biblija* ili *Poglaviti događaji Staroga i Novoga zakona predstavljani u 90 obrazih mladeži slavjanskog prikazana*. (Majhut B., Batinić Š., 2017.) Preteča slikovnica smatraju se ilustrirane *Biblije* ili katekizmi za djecu, ilustrirane ABC-knjižice i početnice, ilustrirana izdanja basni te nezaobilazni *Orbis sensualium pictus* Jana Amos Komenskoga. Oko 1830. godine javljaju se slikovnice s tekstom poetskog tipa kao što su narodne lirske pjesme, dječje rime, narativne pjesme, bajke s ilustracijama kasno-romantičnog stila (Batinić, Majhut, 2001: 96). Batinić i Majhut navode na mogući drugačiji pristup i odmak od bidermajerskih sentimentalnih slikovnica i prikaza ljupka, pobožna i sretna života. Riječ je o slikovnicama koje se služe humorom i groteskom, ironijom i satirom, naročito u prikazu normi građanskog društva – takva je i zasigurno najpoznatija i najosporavanija slikovnica 19. stoljeća, frankfurtskog liječnika Heinricha Hoffmanna, *Janko Raščupanko* (1993). Prva prava slikovnica hrvatskih autora, kako se smatra, objavljena je 1845. godine (Batinić, Majhut, 2000: 23-39).

Prema Berislavu Majhutu (2013) prva hrvatska slikovnica za koju se zna da je objavljena jest *Domaće životinje i njihova korist* 1863. godine, a objavio ju je Ladislav Hartman u Zagrebu. Prvim hrvatskim ilustratorom smatra se Vladimir Kirin sa svojom *Dječjom čitankom o zdravlju* iz 1927. godine. Nepotpisani autor pjesama u knjizi je Ivana Brlić-Mažuranić. Od autora koji su ostvarili malo veći opus tu su Andrija Maurović s tri slikovnice i Cornel pl. Becić koji je u suradnji s Vladimirom Prebegom izdao kod Kuglija seriju od četiri slikovnice 1933. godine.

3. SUVREMENA HRVATSKA SLIKOVNICA

Suvremena produkcija slikovnica u Hrvatskoj donosi i nove zanimljive pojave, a to je umjetnička suradnja, odnos prema književnoj i kulturnoj baštini te višestruke medijske transpozicije književnih djela iz korpusa dječje književnosti. Slikovnice nakon 1945. godine do 1997. godine nije se znanstveno proučavalo u tolikoj mjeri kao one do 1945. godine. (Ivana Martinović, Ivanka Stričević, *Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu, Libellarium, IV*, 2011: 39 – 63). Suvremena znanstvena istraživanja u području dječje književnosti slikovnici pristupaju kao umjetničkom djelu koje je spoj ravnopravnih sastavnica: slike i teksta (Crnković, Težak, 2002., Nikolajeva, Scott, 2006., Haramija, Batič, 2013., Hameršak, Zima, 2015., Narančić, Kovač, 2015., Majhut, Batinić, 2017.)

Stjepan Hranjec (2009) piše o određenim stilskim odrednicama na osnovi kojih je moguće argumentirano govoriti o postmodernizmu u dječjoj književnosti, kao što su: verbalna igra, ironizacija, parodija „klasične“ književnosti, hiperboličnost, citatnost, pripovijedanje iznad i pored autora koje se odnosi ponajprije na dječje knjige i romane, ali i slikovnice. Martinović (2011) u svojem radu *Slikovnica kao poticajni materijal za leksički razvoj djeteta u trećoj godini života: doktorska dizertacija za razdoblje od 2007. do 2009. radi analizu dokumentacije Hrvatskoga centra za dječju knjigu za dvije kategorije slikovnica: slikovnicu za najmlađe i knjige za djecu mlađe dobi te dolazi do popisa svih slikovnica izdanih u navedenom razdoblju. Na temelju njega zaključuje da je izdano 481 slikovnica za najmlađe i knjiga za djecu mlađe dobi, u izdanju 51 nakladnika.*

Suvremenu hrvatsku slikovnicu, prema Smiljani Narančić Kovač, određuje dvostruko vizualno-verbalni diskurs, trodimenzionalnost, interaktivnost, specifično čitateljstvo i relativno mali broj stranica (Narančić Kovač S., 2015: 7). Djeca često pristupaju čitanju istih slikovnica zbog relativno malog broja stranica, ali i zbog ilustracija koje se nalaze u slikovnici koje čitatelje privlače. Raznovrsne teme slikovnica pokreću dječju maštu i razmišljanja o novim temama. Tendencija suvremene slikovnice jest da se ilustracija ne tretira samo kao slika već kao samostalan sloj u suodnosu s tekstem koji donosi daljnja značenja (Zalar, 2014: 80, prema Narančić Kovač: 2011).

3.1. Vrste slikovnica

Slikovnice prema strukturi izlaganja dijelimo na tematske i narativne (Majhut i Zalar, 2007). Narativne slikovnice bi bile one koje koriste naratora, tj. pripovjedača za iznošenje priče. Tematske slikovnice vežemo za probleme, odnosno problemske situacije u kojima se dijete nalazi ili susreće u svakodnevnom životu. Teme tih slikovnica su: zdravlje, obrazovanje, obitelj, prijateljstvo i ostalo.

Prema sadržaju autori navode da nije moguće navesti sve tematske skupine koje slikovnice mogu obrađivati. Neki od sadržaja, međutim, su: životinje, svakodnevnica, različite igre, abecedni sadržaj slikovnica i drugo (Majhut i Zalar, 2008).

Tehnike koje se mogu upotrijebiti unutar likovnog oblikovanja slikovnice jesu: lutkarske, fotografske, stvarni dječji crteži i tekst, ilustracije umjetnika, strip slikovnice i interaktivne slikovnice. Interaktivne slikovnice su primjerenije starijoj predškolskoj djeci iz razloga što djeca tog uzrasta mogu pratiti priču slikovnice i donijeti vlastite odluke, ukoliko se mogu poistovjetiti s nekim dijelom priče. Svrha takvih slikovnica jest učenje kroz oblik, boju, zvuk kako bi se mogle primijetiti različitosti i sličnosti te naučiti nove stvari. U takvim se slikovnicama slika i tekst moraju nadovezivati jedno na drugo (Majhut, Zalar: 2008).

Slikovnice za najmlađe su tzv. *laporello* slikovnice koje ne zahtijevaju finu motoriku ruku da bi ih dijete moglo otvarati i zatvarati. Sastoje se od šest do deset stranica koje se savijaju poput harmonike. Svaka stranica *laporello* slikovnice sadrži ilustraciju koja je cjelina za sebe, ali i dio tematike cjeline. Te slikovnice ne služe samo za čitanje već i za igru jer su rađene od raznih materijala.

Interaktivna slikovnica namijenjena je djeci koja sama mogu pratiti priču i odlučivati o tijeku čitanja priče s pomoću naučenih vještina. Namijenjena je podučavanju raspoznavanjem zvukova, boja, opipa, oblika i ostalog. Slika i tekst se nadopunjuju, a dijelovi imaju različite teksture osjetljive na opip, pri čemu se pritiskom ponekad aktivira zvuk.

Edukacijska slikovnica dijete uči određenim oblicima ponašanja ili nadopunjuje znanje o određenoj problematici. Ta vrsta slikovnica pomaže roditeljima u odgoju i obrazovanju djece i uči djecu poštovati pedagoška načela. Edukacijske slikovnice govore o svakodnevnim stvarima s kojima se djeca susreću, a neka od njih su, recimo,

kako pravilno prelaziti cestu, kako zavezati cipele, kako pozdraviti i zahvaliti za pomoć i slično.

Problemske slikovnice bave se problemskim situacijama u životu djeteta, a povezane su s djetetovim osjećajima, zdravljem, ponašanjem, osobinama ličnosti. Mogu biti razne teme, osobito one iz aktualne stvarnosti: rastava roditelja, odvajanje od roditelja, zlostavljanje, strah, bolesti, nasilje u obitelji, neprihvatanje sredine zbog različitosti i slično. Takve slikovnice djecu uče da moraju uvažavati tuđe mišljenje, poštivati tuđi izbor, prilagoditi se situaciji i okolini s razumijevanjem.

Slikovnice koje u sebi sadrže priče namijenjene su za djecu stariju od tri godine. Sadrže veći broj stranica i ubrajaju se u kategoriju priča. Obično se priča usredotoči na jedan događaj koji onda ima uvod, zaplet, rasplet, jedan splet okolnosti, ograničen broj likova, a radnja pokriva neki kraći period.

Pop up slikovnica je moderna interaktivna rasklopiva slikovnica te sadrži trodimenzionalne slike koje zadržavaju pažnju djece dok im odrasli čitaju ili tumače sadržaj slikovnice. Pop up slikovnice drugačije su od ostalih zbog svoje trodimenzionalnosti, pokreta i dubine i smatraju se zanimljivijima i privlačnijima, no to ne znači nužno da su kvalitetnije i bolje za djecu.

Taktilne slikovnice potiču dijete na razvoj osjeta dodira. Takve slikovnice djeci se čine zabavnijima jer su rađene od raznih materijala koje djeca mogu osjetiti dodirom. Taktilne slikovnice već na naslovnoj stranici imaju materijal za osjet opipa, stoga čitatelji odmah mogu pretpostaviti da se radi o takvoj slikovnici. Često sadrže ilustracije ili fotografije životinja s uzorkom nekog materijala koji se može osjetiti dodirom, a podsjećaju najčešće na krzno, perje ili kožu.

Zvučna slikovnica sadrži ilustracije ili fotografije koje pritiskom na dodir javljaju zvuk koji predstavlja ilustraciju ili fotografiju. Najčešće uče djecu kako se izgovaraju slova, riječi, ali postoje i one koje oponašaju glasanje životinja ili oponašanje zvukova vozila.

Multimedijska ili elektronička slikovnica danas je sve zastupljenija. Rađala se i oblikovala postupno i pomno. Svoje korijene vuče iz drugih multimedijskih oblika. Gleda se na računalu ili laptopu i sadrži ilustriranu verziju priče sličnu tradicionalnim pričama objavljenim na klasičan način. U tim slikovnicama često je uključen zvuk, pripovijedanje, dramatična naracija. Neke slikovnice imaju skrivene animacije koje se

aktiviraju klikom miša na određeni element. Smatra se da je animacija iznimno učinkovita pri usvajanju dinamičnih informacija te da s vremenom pomaže bržem i boljem razumijevanju priče (McKenna, 2006: 211-233).

3.2. Tematski obzor

Podjela slikovnica po tematskoj osnovi nije precizna u potpunosti. Ne postoji logička dosljednost u tematskoj podjeli slikovnica. U nekim su razdobljima neke vrste slikovnica bile u modi ili su se tek od nekog vremena pojavile slikovnice na određene teme. Primjerice, slikovnice o sportu nisu postojale od samog početka pojave slikovnica ili slikovnice o prometnim sredstvima ili tehničkim postignućima (Majhut i Batinić, 2017: 217). U počecima ilustrirane dječje knjige nalazile su se i teme najvažnije za razvoj hrvatske slikovnice. U prvim početnicama koristile su se molitve i različiti vjerski sadržaji koji su prethodili razvoju religioznih tema i ABC tema slikovnica koje su dominirale stoljećima. S druge strane, općenito je dječja zainteresiranost životinjama doprinijela razvoju slikovnica o životinjama. Tako su u samim počecima bile razvijene te tri teme slikovnica, kršćanska, abeceda i tema o životinjama (Majhut i Batinić, 2017: 317-318). Nadalje, s obzirom da je slikovnica žanr koji se neprekidno razvija i nudi nove mogućnosti djetetu, tako su i autori znatno proširili teme slikovnica. Težnja suvremene slikovnice je međudjelovanje teksta i ilustracija i razvoj raznolikog spektra tema. Hrvatska slikovnica usmjerena je na teme obiteljskog života u kojima se negiraju rodni i obiteljski stereotipi, gdje su obitelji prikazane na drugačiji način poput disfunkcionalnosti obitelji, neharmoničnosti u obitelji, fokus je najčešće na jednom roditelju, poput oca i djeteta ili prikaz djece kao neustrašivih i nezaustavljivih, ili slikovnice tematiziraju dolazak novih članova u obitelj. Također, osim tema o obitelji, tu su i povijesne teme koje su sve češće zastupljenije u slikovnicama što u fizičkom tiskanom obliku, što u digitalnom i zvučnom obliku. Bitno je istaknuti i zalaganje autora oko tema o ekologiji, okolišu i očuvanju prirode i kulturnih znamenitosti. Vrlo su zastupljene terapijske slikovnice koje govore o emocijama i rješavanju problema s kojima se djeca, roditelji, ali i ostali članovi obitelji susreću. Dakako, česte su slikovnice o prijateljstvu, a bitna je i pojava slikovnica o astronomiji. Može se reći da su još uvijek najrjeđe slikovnice o tzv. tabu temama iz razloga što ni danas nisu često zastupljene kod hrvatskih autora. Teme o

kojima se piše u takvim slikovnicama obično uključuju nasilje, zlostavljanja, smrti druge teške teme.. U današnje doba takve slikovnice zadobivaju sve više čitatelja, jer su takve teme, nažalost, aktualne i u stvarnosti. U proteklih nekoliko godina počele su se pojavljivati slikovnice koje govore o pričama iz svakodnevnog života, poznate kao problemske slikovnice. One predočavaju situacije u kojima se djeca mogu naći, ali ujedno i nude rješenja i potiču dijete da samostalno riješi problem. Upravo te problemske slikovnice spadaju u skupinu slikovnica o tabu temama (Zalar, Kovač Prugovečki, Zalar, 2009). Može se smatrati da se one bave problemima međuljudskih odnosa u obitelji, ali i u društvu gdje je dijete u samom središtu problema. Također, one su od velike pomoći roditeljima jer olakšavaju rješavanje problemskih situacija u životu. Više ne postoje samo one slikovnice u kojima vlada sklad, mir, nego je prikazan svakodnevni život kakav on zapravo jest. Upravo zbog toga problemska slikovnica se nastoji približiti svakodnevnom životu (Čačko, 2000). Čačko (2002) navodi da ni jedna situacija u životu nije toliko neugodna ili neobična da se o njoj ne bi moglo progovoriti riječima i slikom, a bolest, smrt, rastava roditelja, zlostavljanje najbolnija su iskustva s kojima se dijete susreće i kroz koje mora prolaziti. Upravo zbog toga postoje problemske slikovnice kako bi djeca koja prolaze kroz takva razdoblja, vidjela da nisu jedini koji su se našli u toj situaciji te kako bi im se ponudilo rješenje za takve probleme bez obzira koji su likovi u slikovnicama, djeca ili životinjski likovi poput zeca, patke, nilskog konja ili bilo koje druge životinje. Pokazalo se da hrvatski autori imaju tendenciju izbjegavanja pisanja o teškim temama poput zlostavljanja i nasilja, pogotovo ako su knjige namijenjene mlađoj populaciji. U knjižnicama se pronalaze naslovi problemskih slikovnica, ali najčešće su to prijevodi stranih autora. Upravo to pokazuje i popis slikovnica koje je izdalo *Hrvatsko knjižničarsko društvo*¹. Problemi koji su zastupljeni u problemskim slikovnicama hrvatskih autora su oni svakodnevni – ljutnja, bijes, higijenske navike, no oni problemi koji progovaraju o zlostavljanju, smrti i slično nisu zastupljeni u tolikoj mjeri kao kod stranih autora. Hrvatski autori koji pišu problemske slikovnice su Sanja Pilić, Željka Horvat Vukelja, Ana Đokić Pongrašić, Dubravka Maleš i još nekolicina autora. Oni se bave pisanjem o emocijama, osobinama ličnosti i ponašanju. Doduše, važno je istaknuti Želimira Hercigonju, jednog od rijetkih hrvatskih autora koji je napisao

¹ file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/LISTA_DOBRIH_KNJIGA_2019..pdf (pristup 22.7.2020.)

slikovnicu koja govori o uspomenu, tuzi, sjećanju i zaboravu. Njegova problemska slikovnica o navedenoj tematici naziva se *Prašnjavko*. Uz slikovnice koje pričaju o problemima zlostavljanja i smrti, postoje i slikovnice koje „progovaraju“ o drugačijem, djetetu nepoznatom svijetu, odnosno o različitim narodima i kulturama i njihovu životu. Upravo takve slikovnice piše autorica Ana Đokić, koja nas uvodi u svijet različitosti serijama svojih slikovnica.

3.3. Predstavnicu suvremenih slikovnica u Hrvatskoj

Pojam autorstva dječje knjige, kao i autorski koncept slikovnice, afirmira se tek 60-ih godina 20. stoljeća (Verdonik, 2015: 9). Postoji nekolicina suvremenih autora slikovnica, a neke od njih možemo istaknuti s njihovim značajnim djelima. Neki od autora suvremenih hrvatskih slikovnica jesu: Sanja Lovrenčić, Silvija Šesto, Ana Đokić, Ana Kadoić, Svjetlan Junaković, Tatjana Gjurković, Tea Knežević, Kašmir Huseinović, Andrea Petrlik Huseinović, Sunčana Škrinjarić, Božidar Prosenjak, Ivana Guljašević, Velimir Srića, Tatjana Koterski (Rozalija Ovčar), Zdenka Bilušić.

Sanja Lovrenčić² rođena je 1961. godine u Kninu. Književnica je i prevoditeljica. Uz brojnu poeziju koju je objavila, autorica je više proznih knjiga: *Portret kuće i Zlatna riba i istočni Ariel, U potrazi za Ivanom* (nagrada *Gjalski* 2007.). Autorica je i fantastične trilogije *Zmije Nikonimora*. Piše i knjige za djecu te je za knjigu *Četiri strašna Fufoždera i jedan mali Fufić* dobila nagradu *Grigor Vitez* 2001. godine. Za djecu je priredila i nekoliko knjiga i slikovnica prema motivima iz svjetske i domaće folklorne baštine: za *Hrvatske bajke* dobila je nagradu *Kiklop* 2009. godine., a za *Noinu mačku* i druge igrokaze nagradu *Grigor Vitez* 2010. godine. Neke od slikovnica su: *Kad stigneš kasno, Kako je dobro sa svim tim životinjama, Crtež ispod bora* i posljednja najnovija *Šest šetnji Slave Raškaj*.

Silvija Šesto³ rođena je 1962. godine u Zagrebu. Diplomirala je filozofiju i književnost, studirala je ruski te je profesionalna trenerica. Objavila je prozu: *Dani*

² (<http://www.sanja-lovrencic.com/>)

³ (<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/sesto-silvija/>)

plavih djevica, Omčoglavci i Ester i bageri, potom poeziju: *Krizanteme*, *Kao katedrala*, *Poglavica ne plače* i ostale. Izvedeno joj je petnaest radio drama. U kazalištu su izvedena neka njezina djela: *Zelenkapica*, *Bum Tomica*, *Vanda*, *Debela*; *Ružičasta sanjarica* i ostale. Za djecu i mlade objavila je romane: *Vanda*, *Debela*, *Tko je ubio pašeticu*, *Zeomljani*, *Djevac*, *Pa to je ljubav*, zbirku priča *Ružičasta sanjarica* i *Tinuninu* za koju je dobila nagradu *Grigor Vitez* i ostale. Pet njezinih naslova za djecu uvršteno je u lektiru. Roman *Debela* dobio je nagradu *Ivana Brlić – Mažuranić* i stavljen je na Časnu listu IBBY-ja. Za *Bum Tomicu* dobila je *Malog Marulića* za tekst 2010. godine i *Malog Marulića* za tekst drame *Duboko more ili kako smo sve pobročkali* 2011. godine. Slikovnice koje je pisala za djecu su: *Uhvati mi plavog medu*, *Motorne tratinčice*, *Gospodin mrak i 3 bijela šeširića*, *Koko se vratio*, *Martin na vrhu*, *Sirup protiv mačjeg kašlja*, *Vodič kroz šumu za nebodere*, *Zelenkapica*, *Željko i tri rode*, *Baltazar mora spasiti more*, *Božić s Mihaelom*, *Horacijev uspon i pad*, *Martin i čarobna zebra*, *Neobično jaje*, *Palac sim palac tam*, *Deveta ovčica*, *Vodič za dobrice*, *O devama i velikom srcu Đurđevca*, *Prugasta* i ostale.

Ana Đokić⁴ rođena je 1965. godine u Beogradu. Ona je književnica i dramska autorica. Profesionalno se bavi pisanjem proze, dramskih tekstova i književne kritike. Inicijator je i osnivač umjetničke organizacije *Autorska kuća*, udruge *Knjiga u centru*, književnog festivala *Pazi! Knjiga* te nagrada *Ovca u kutiji*, to je nagrada za najbolju hrvatsku slikovnicu. Osvojila je brojne književne pohvale i nagrade, a neke od njih su: *Mato Lovrak* 2001. za roman *Zoe, djevojčica s vrha nebodera*, *Nagrada kazališta Trešnja* 2003. za kazališni tekst *Grozdana na zrnu papra*, *Marin Držić* 2006. za dramski tekst *O zmaju koji je kokice jeo i lažnu princezu sreo* i *Mali Marulić* 2009. za dramski tekst *Opet na krivom putu*. Uz mnoge zbirke priča za djecu, pisala je i slikovnice, a neke od njih su: *Tibor, paun bez repa*, *Dnevnik jednog zmaja*, *Vitez željeznog srca*, *Nemaš pojma*, *Grizlijane!*, *Pitanja princa Alma*, *Bao Baobab* i *Mala Kibibi*, *O djevojčici koja nije znala crtati velikom čarobnjaku i zaljubljenom krokodilu*, *Daj, Almo, ne gnjavi!*, *Strašna priča* i ostale.

⁴ (<https://hrvatskodrustvopisaca.hr/index.php/hr/clanstvo/clan/ana-dokic>)

Ana Kadoić⁵ rođena je 1974. godine u Zagrebu. Osim što je poznata ilustratorica, piše i autorske slikovnice. Uz to što se bavi crtežom, ilustracijom i multimedijском umjetnošću, izdaje i autorske slikovnice. Godine 2011. izdala je slikovnicu *Zašto volim ići na spavanje*, potom je izdala slikovnice *Kod bake* i *Što rade odrasli*. Najviše se bavi ilustracijama, za koje je osvojila nagrade koje će biti kasnije napisane u ovom radu.

Nadalje, psihologinje Tatjana Gjurković rođena 1983. godine u Zagrebu i Tea Knežević⁶ rođena u Zagrebu pišu terapeutske slikovnice i u suradnji s izdavačkom kućom Evenio iz Varaždina izdale su 12 terapeutskih priča, po četiri na temu ljutnje i straha, a od nedavno u najnovijoj seriji se našla i emocija tuge. Naslovi tih slikovnica su: *Kad je ljut, zeko se ozlijedi*, *Kad je ljuta, vjeverica ne sluša*, *Kad je ljuta, macu boli trbuh*, *Ovčicu je strah jer će dobiti brata*, *Kad je ljut, nilski konjić grize* i ostale. U tim slikovnicama, kroz životinjske likove koji jasno prolaze kroz neke emocije, djeci približavaju svakodnevne situacije i suočavanje s emocijama s kojima se susreću u stvarnom životu.

Kašmir Huseinović⁷ rođen je 1961. godine u Sarajevu. Od 1994. godine bavi se pisanjem za djecu. Do sada je napisao trideset slikovnica koje su prevedene na mađarski, portugalski, španjolski, arapski, indonežanski, rumunjski, slovenski, makedonski, talijanski, kineski, francuski i korejski jezik. Za nagradu *Kiklop* bio je nominiran s tri knjige: *Bućevi, plongovi i žabice*, *Sretna obitelj* i *Neobična knjižničarka*. Slikovnice koje je objavio su: *Računalo, što je to?*, *Jakov lektor*, *Računalom do znanja*, *Bajka o snjegovićima*, *Hektor i Leopoldina*, *Oskar*, *Sveznalice*, *Alisa u zemlji čudesa*, *Čarobnjak iz Oza*, *Boje*, *Zmaja*, *Dijete ima pravo biti dijete*, *Medenjak*, *Ptice*, *Zimska priča*, *Poljski miš i gradski miš*, *Bartolomeo pustolov*, *Zbrka u robotogradu*, *Mali crveni vlak*, *Jan i čarobni grah*, *Crvenkapica* i još nekolicina njih.

Svjetlan Junaković⁸ rođen je 1961. godine u Zagrebu. Diplomirao je kiparstvo u Milanu i od tada se kontinuirano bavi crtežom, ilustracijom i skulpturom. Radi kao

⁵ (<http://anakadoic.com/>)

⁶ (<https://centarproventus.hr/o-nama/>)

⁷ (<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/huseinovic-kasmir/>)

⁸ (<https://www.junakovic.art/about.php>)

profesor na Akademiji likovnih umjetnosti na Sveučilištu u Zagrebu. Autor je brojnih autorskih knjiga za djecu koje su izdane u više od 30 zemalja svijeta i koje su nagrađene desetcima međunarodnih nagrada. Dva puta je kao hrvatski predstavnik bio nominiran za *Hans Cristian Andersen Illustrator Award*, najznačajniju nagradu za dječju ilustraciju. Njegov animirani film *Moj put* u produkciji Bold studija iz Zagreba, proglašen je za najbolji film na Hrvatskom festivalu animiranog filma 2010. godine. Dobitnik je najveće hrvatske državne nagrade za kulturu, nagrade *Vladimir Nazor* za izložbu skulpture u Gliptoteci HAZU-a u Zagrebu 2015. godine. Od 2016. godine ekskluzivno surađuje i izdaje knjige za The Magic Elephants Books iz Guilina u Kini. Objavio je dvanaest autorskih slikovnica. Neke od njih su: *Moj put: priča o cipelama*, *Kroko Kanal*, *Velika knjiga portreta*, *Ljubav spašava živote*, *Dome, slatki dome* te *Nikola Tesla - snovi koji su nam donijeli struju*. Za navedene, ali i mnoge druge slikovnice dobio je razne nagrade: nagradu *Ivana Brlić – Mažuranić* dobio je 1994. i 1998. godine, nagradu *Grigor Vitez* dobio je 1998., 1999. i 2002. godine. Na Bijenalu u Bratislavi 2001. godine nagrađen je zlatnom plaketom za knjigu *Mit Pauken und Trompeten*.

Andrea Petrlik Huseinović⁹ rođena 1966. godine u Zagrebu, kao jedna od suvremenih autorica slikovnica završila je Školu primijenjenih umjetnosti, a potom i Akademiju likovnih umjetnosti. Osim što se bavi ilustriranjem knjiga, dakako, bavi se i njihovim pisanjem. Posjeduje nekoliko autorskih slikovnica: *Ciconia*, *Moja obitelj*, *Maleni*, *Ljubav* i *Plavo nebo*. Za neke slikovnice dobila je domaće, ali i strane nagrade. Za slikovnicu *Plavo nebo* dobila je 2002. godine nagradu *Grigor Vitez*. Nagradu *Ovca u kutiji* dobila je 2007. godine za slikovnicu *Maleni* te nagradu *Kiklop* za slikovnicu *Ljubav*. Osim tih nagrada, autorica je dobila i nagrade za ostale slikovnice.

Sunčana Škrinjarić¹⁰ rođena je 1931. godine u Zagrebu, a preminula je 2004. godine. Bila je poznata spisateljica i autorica brojnih slikovnica, romana i priča za djecu. Njena baka također je bila poznata hrvatsko-slovenska književnica Zofka Kveder, a njezina kćer također je naša poznata spisateljica, Sanja Pilić, o kojoj će kasnije biti riječ. Sunčana Škrinjarić je svoje prvo djelo, zbirku pjesama *Sunčanice* objavila 1946. godine, kada je imala samo 15 godina. Svoju karijeru posvetila je djeci, pišući dječje

⁹ (<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/andrea-petrlik/>)

¹⁰ <https://www.knjizevnost.hr/suncana-skrinjarić/>

priče, bajke i pjesme. Jedna od njezinih najpoznatijih priča je bajka *Plesna haljina žutog maslačka*. Za najmlađe je napisala slikovnice *Zimska bajka*, *Tri jabuke s bakina ormara*, *Nezadovoljna bubamara*, *Dječak koji je znao sve*, *Gospođica Neću* i mnoge druge. Osim slikovnica, pisala je razne priče i igrokaze za djecu. Jedna je od najpoznatijih hrvatskih književnica za djecu. Za svoj dugogodišnji rad dobila je mnogo nagrada, a neke od njih su: nagrada *Ivana Brlić – Mažuranić*, trostruki dobitak nagrade *Grigor Vitez* te je bila 1999. godine nominirana za nagradu *Hans Cristian Andersen*, najveću svjetsku nagradu za dječju književnost.

Božidar Prosenjak¹¹ rođen je 1948. godine u Koprivnici. Svoje školovanje započeo je u malom selu kraj Koprivnice, Kuzmincu, a potom u Zagrebu i Parizu. Diplomirao je romanistiku na zagrebačkom Filozofskom fakultetu. Od 1990. godine član je Društva hrvatskih književnika. Uvršten je u zbor *Mladi hrvatski pjesnici 1973. i 1974.*. Od 1973. godine objavljuje dramske, prozne, pjesničke i kritičke priloge u dnevnom i periodičnom tisku. Suraduje s časopisima za djecu. Autor je četrdesetak knjiga za djecu i odrasle. Tekstovi su mu uvršteni u školske udžbenike i čitanke za djecu u osnovnim školama. Napisao je više od šezdesetak naslova. Objavljivao je knjige pjesama za djecu i odrasle, knjige priča za djecu, strip, zbirku aforizama, brojne romane od kojih valja istaknuti roman *Divlji konj*, potom dramska djela i slikovnice od kojih treba spomenuti: *Domaća zadaća*, *Violinistica*, *Golub i sokol*, *Priča o kravati*, *Miš*. Primio je više priznanja i nagrada: književnu nagradu *Ivana Brlić – Mažuranić* 1989. godine, republičku nagradu *Grigor Vitez* 1989. godine, republičku nagradu za slikovnicu *Priča o kravati* 2001., nagradu *Ovca u kutiji* za najbolju dječju slikovnicu 2004. i 2005. godine i ostale.

Ivana Guljašević¹² rođena je 1970. godine u Zagrebu. Diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Bavi se animiranim filmom, ilustracijom i pisanjem. Autorica je 27 animiranih filmova. Osim filmova piše i crta stripove za koje je nagrađivana. Autorica je strip serijala *Luka* koji se već više desetak godina objavljuje u dječjem časopisu *Radost*. Napisala je scenarije za animirane filmove, ali i slikovnice od kojih valja istaknuti: *Kako je krokodil Marko pronašao svoj dom* za koju je dobila

¹¹ (<https://www.lektire.hr/autor/bozidar-prosenjak/>)

¹² (<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/guljasevic-ivana/>)

nagradu *Ovca u kutiji*, potom *Čarapojedac* za koju je dobila nagradu *Ovca u kutiji*, pohvalu *Grigor Vitez* i pohvalu *Lice knjige* te slikovnice *Malo kraljevstvo* i *Čovječuljak Snovuljak*.

Velimir Srića¹³ rođen je 1950. godine u Zagrebu gdje je završio Ekonomski fakultet i magistrirao na Elektrotehničkom fakultetu. Dobitnik je *Gerrald Ford* stipendije i *Eisenhower Fellowship*, nagradu *Zlatno pero društva novinara Hrvatske* i *Josip Juraj Strossmayer* za znanost. Objavio je pedeset znanstvenih i stručnih knjiga, preko tristo članaka, zbirku političkih eseja *Od krize do vizije*, roman *Privatne istrage*, zbirku poezije *Razne igre* i slikovnicu za djecu *Veliko putovanje maloga globusa* objavljenu 2011. godine.

Tatjana Kotorški (Rozalija Ovčar)¹⁴ rođena je u Zagrebu gdje je pohađala osnovnu i srednju školu. Diplomirala je komparativnu književnost i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu. Radi kao informator i voditelj literarnih radionica i obiteljskog kutka. Piše priče za djecu i objavljuje u dječjim časopisima *Smib* i *Prvi izbor* te piše pod imenom Rozalija Ovčar. Neka njena djela su: *Kraljevske suze*, *Bjelobrkova limunada* i slikovnica *Korjenčica*.

Zdenka Bilušić¹⁵ rođena je 1961. godine u Šibeniku. U gradskoj čitaonici *Juraj Šišgorić* vodi Centar za vizualnu kulturu i mladih i uređuje izložbene programe. Surađuje s Međunarodnim dječjim festivalom Šibenik gdje vodi lutkarske i likovne radionice za djecu te je dvanaest godina urednica Festivalskog radioničkog programa i autorica dječjih likovnih natječaja hrvatske za osnovne škole i dječje vrtiće. Autorica je triju slikovnica i brojnih edukativnih priručnika za djecu i koautorica udžbenika za likovnu kulturu *Pogled poteza* za učenike od 5 do 8 razreda u izdanju Profila. Pokrenula je i vodi *Putujuće lutkarsko kazalište Faust* koje djeluje od 2003. godine. Autorske slikovnice su joj: *Putovanje jedne kornjače*, *Priča o dva Jurja* i *Faust, leteći čovjek*.

¹³(<https://www.algebra.hr/visoko-uciliste/o-nama/gospodarsko-vijece/sastav-gospodarskog-vijeca/velimir-srica/>)

¹⁴(<https://katalog.kgz.hr/pagesResults/rezultati.aspx?&searchById=1&spid0=10&spv0=Ov%C4%8Dar%2C+Rozalija&xm0=1>)

¹⁵ (<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/bilusic-zdenka/>)

Vera Vujović¹⁶ rođena je 1964. godine u Zagrebu. Završila je studij komparativne književnosti i starogrčkog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Autorica je brojnih prozних tekstova i poezije objavljivanih u radijskim emisijama i časopisima za kulturu. Objavljuje i književne prijevode s francuskog i engleskog jezika. Za Hrvatski radio i časopise prevodi poeziju. Nagrađena je nagradom *Kiklop* 2006. godine za slikovnicu koju je objavila u suradnji s Svjetlanom Junakovićem *Nikola Tesla – snovi koji su donijeli struju*.

Osim autora suvremenih hrvatskih slikovnica bitno je spomenuti i ilustratore. Prva hrvatska nagrada za tekst i ilustraciju dječje knjige *Grigor Vitez* utemeljena je 1967. godine. U ilustraciji dječjih knjiga i slikovnica okušali su se mnogi: akademski slikari, grafičari, strip crtači, autori crtanog filma i mnogi drugi. Značajna imena ilustratora suvremenih hrvatskih slikovnica su: Mladen Veža, Pika Vončina, Svjetlan Junaković, Andrea Petrlik-Huseinović i Tomislav Torjanac.

Mladen Veža rođen je 1916. godine, a preminuo 2010. godine. Naziva se klasikom ilustracije u pravom smislu riječi. Dugi niz godina ilustrirao je za dječji časopis *Radost* i autor je brojnih ilustriranih knjiga i slikovnica. Više puta je nagrađivan za ilustraciju *Grigor Vitez*, *Ivana Brlić-Mažuranić* i *Vilko Gliha Selan*, a slikovnica *Tri medvjeda i gitara* s njegovim ilustracijama odabrana je za časnu listu IBBY-a 1966. godine.

Pika Vončina rođena je 1961. u Zagrebu. Završila je Školu primijenjene umjetnosti i diplomirala na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. ilustracijom se bavi od završetka studija. Ilustrirala je više od četrdesetak knjiga za mnoge nakladničke kuće. Redovito sudjeluje i na Bijenalu ilustracija u Bratislavi i selekciji BIB-a u Japanu. Nagradu *Grigor Vitez* dobila je 1999. godine za knjigu *Čudnovate zgođe šegrta Hlapića* Ivane Brlić-Mažuranić. Značajne slikovnice koje je ilustrirala su *Emilija u zemlji kotača*, *Emilijina vrlo neobična pustolovina*, *Četiri priče iz Zečje zemlje* i *Putovanje tete Hilde*.

Svjetlan Junaković, već prije spomenut kao autor suvremenih hrvatskih slikovnica, rođen je u Zagrebu 1961. godine i ilustrator je mnogih knjiga. Njegove ilustracije uvrštene su na izložbu *Deset europskih ilustratora* u Japanu. Ilustrirao je Vitezovu

¹⁶ (<https://hrvatskodrustvopisaca.hr/hr/clanstvo/clan/vera-vujovic>)

pjesmu *Kako živi Antuntun* i nekolicinu autorskih slikovnica među kojima su *Dome, slatki dome*, *Ljubav sve spašava* i *Moj put: priča o cipelama*.

Andrea Peterlik-Huseinović rođena je 1966. godine u Zagrebu. Završila je grafiku u Školi primijenjenih umjetnosti i na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Od sredine osamdesetih godina počinje ilustrirati dječje časopise. Osim ilustriranjem za dječje časopise i slikovnice, bavi se i oslikavanjem čestitaka. Autorska slikovnica *Plavo nebo* nastala je za vrijeme njezinog boravka u likovnoj radionici UNESCO-BIB WORKSHOP održanoj u jesen 2001. godine u Bratislavi. Izbor iz ilustratorskog opusa: *Ilustrirane hrvatske bajke* autorice Ranke Javor, *Medin dom* autorice Sunčane Škrinjarić i *Plavo nebo* i *Jan Vjetroviti* iz autorskog opusa.

Tomislav Torjanac rođen je u Našicama 1972. godine. Samostalni je umjetnik ilustrator. Pobijedio je na velikom međunarodnom natječaju za ilustriranje posebnog izdanja romana *Pijev života* godine 2006. godine. Ilustrirao je i nekoliko slikovnica s pjesmama hrvatskih dječjih pjesnika Grigora Viteza i Ratka Zvrka. Za svoj rad u Hrvatskoj nagrađen je s dvije nagrade *Kiklop*, dvije nagrade *Grigor Vitez* te dvije nagrade *Lice knjige*. Ilustrirao je pjesme *Grga Čvarak* autora Ratka Zvrka i *Kako živi Antuntun* autora Grigora Viteza (Verdonik, 2015: 9-16).

4. TEMATSKI KRUGOVI SLIKOVNICA: ANALIZA PRIMJERA

Tematska podjela slikovnica nije uvijek precizna. Ne postoji logička dosljednost u tematskoj podjeli slikovnica. U nekim su razdobljima neke vrste slikovnica bile u modi ili su se tek od nekog vremena pojavile slikovnice na određenu temu. Primjerice, slikovnice o sportu nisu postojale od samog početka pojavljivanja slikovnica ili slikovnice o prometu ili tehničkim postignućima (Majhut i Batinić, 2017: 317).

U početku hrvatske ilustrirane dječje knjige nalazile su se najvažnije teme za razvoj hrvatske slikovnice, ističu Majhut i Batinić (Majhut i Batinić, 2017: 317). Religiozne teme i abeceda bile su stoljećima dominantna tema pisanja dječjih ilustriranih knjiga te su snažno obilježile razvoj hrvatske slikovnice. S vremenom je sve dominantnija tema bila tema životinja, osobito u basnama i bajkama gdje su glavni likovi životinje. Očekivano je bilo da su te tri teme dugo razvijane u hrvatskoj ilustriranoj dječjoj knjizi te se na taj način otvorio put novom stvaralaštvu, slikovnici. Osim spomenutih tema u suvremenom stvaralaštvu javlja se puno novih tema. Najzastupljenije su teme o obitelji, obiteljskim problemima, situacijama među vršnjacima, prijateljstvu, odlasku kod liječnika, suočavanje s emocijama i ostale.

4.1. Slikovnice o povijesnim temama

Slikovnice s povijesnom tematikom upoznaju čitatelja s poviješću. Slikovnica *Nikola Tesla – snovi koji su nam donijeli struju* autora Svjetlana Junakovića predstavlja pothvat koji je bitan za čovječanstvo, a to je izum električne struje. Autor je kroz slikovnicu prikazao život Nikole Tesle – kao i drugi dječaci Tesla je u djetinjstvu provodio vrijeme u prirodi, igrajući se, ali sanjao je velike snove, a to su bili snovi o velikim izumima: stroju koji se nikad ne zaustavlja, kroćenju vode, letenju. Često je sastavljao i rastavljao stvari, a volio je i mnogo čitati. U djetinjstvu je živio u slikovitom selu Smiljan, a kasnije je putovao mnogim zemljama, održavao predavanja o čudima struje i napokon je uspio u svojem naumu, snagu rijeke pretvorio je u električnu struju. Njegovi izumi mijenjali su svijet i zahvaljujući izumitelju Nikoli Tesli danas imamo radio, tramvaj, raznovrsne električne uređaje, ali ujedno zahvaljujući njegovim istraživanjima, postoji internet, video pozivi i ostala otkrića. Nikola Tesla bitan je za čovječanstvo, a Svjetlan Junaković prikazao ga je kroz slikovnicu kao vrsnog izumitelja bitnog za čovječanstvo. Upravo je slikovnica

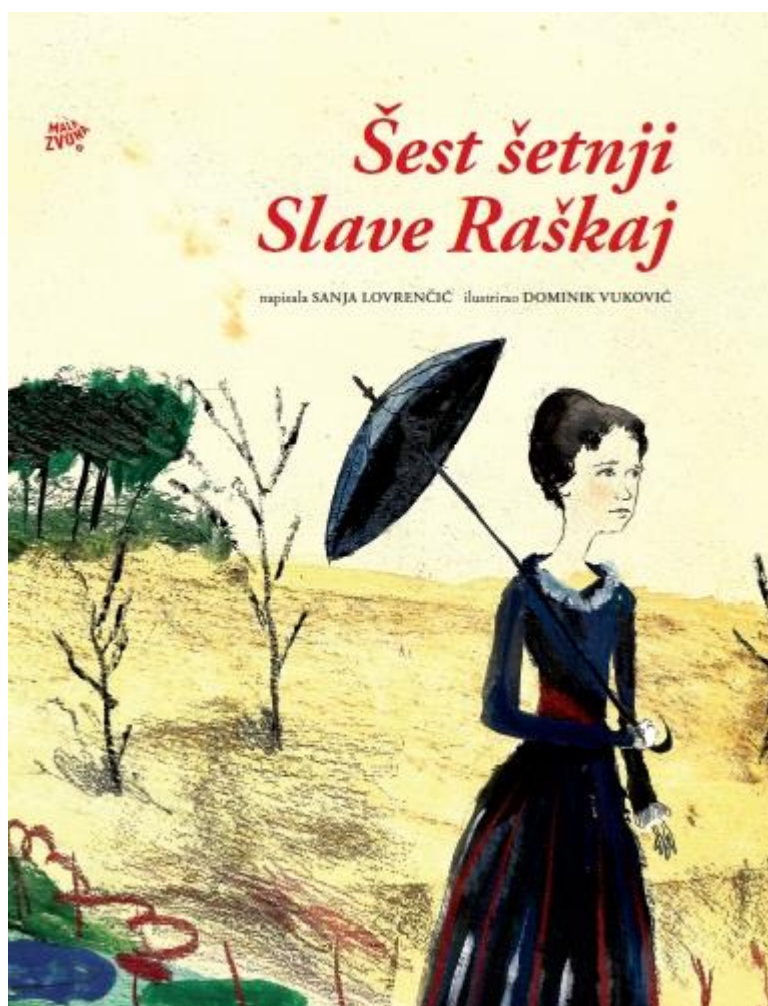
prikazana tehničkim motivima, puna nacрта, formula i skica, baš kao što je to radio i Nikola Tesla kad je osmišljavao svoje izume. Ilustrator je posvetio mnogo pažnje linijama, konturama, upravo na način da prikaže život izumitelja, fizičara i elektrotehničara. Služio se realističkim stilom te su likovi, objekti i linije prikazani precizno i realistički. Odnos slike i teksta u slikovnici je simetričan. Slikovnica je pisana jednostavnim i razumljivim jezikom, prilagođenim dobi djeteta. Kroz cijelu je slikovnicu dominantan prikaz Nikole Tesle. Tekst je u slikovnici smješten na donji dio stranice tako da djeca prednost daju likovnom prikazu. Tekst prema ilustracijama napisala je Vera Vujović. Slikovnica je izdana 2006. godine.

Slika 1. Naslovnica slikovnice *Nikola Tesla - snovi koji su nam donijeli struju* autora Svjetlana Junakovića i Vere Vujović

Iz ove grupe slikovnica bitno je istaknuti slikovnicu Sanje Lovrenčić, *Šest šetnji Slave Raškaj* u kojoj nam je autorica prikazala odrastanje Slave Raškaj, naše poznate slikarice koja je iza sebe ostavila mnogobrojna djela. Slikarica Slava Raškaj voljela je slikati prirodu i sve što je vidjela oko sebe. Često je šetala, ubirala cvijeće, a potom ga slikala. Rođena je u Ozlju gdje je bila okružena prirodom. Neko vrijeme živjela je u Zagrebu i tu je pohađala umjetničku školu te odlazila u atelje slikati. Slikar ju je naučio značenje pojma „mrtva priroda“ pa je često hodala ateljeom, slagala stvari iz vitrine na stolove i slikala, umjesto šetnje prirodom. Sudjelovala je na izložbama sa svojim djelima. Nakon nekoliko godina života u Zagrebu odlučila se vratiti u Ozalj i tu je nastavila slikanje uz dugačke šetnje. Iz početka 20. stoljeća potiču Slavina najbolja djela. Iako je Slava Raškaj bila gluhonijema od rođenja, završila je školovanje i kasnije

se teško razboljela i umrla je sa svojih dvadeset devet godine. Njezine šetnje prisutne su i danas u slikama koje je slikala. Autorica Sanja Lovrenčić prikazala je život Slave Raškaj i njezina slikarska djela. Autorica kroz slikovnicu pripovijeda kako su nastala djela velike slikarice u Ozlju i Zagrebu. U slikovnici su uvrštene i reprodukcije slikarice Slave Raškaj *Pergola* ili *Visibabe u čaši* koje se inače čuvaju u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti u Zagrebu. Ilustrator Dominik Vuković slikovito je prikazao kroz slikovnicu život Slave Raškaj, koristeći akvarel, linije, konture, upravo kao što je i slikarica koristila te tehnike u svakodnevnom stvaranju svojih brojnih djela. Pazeći na svaku liniju i oblik, ilustrator je predočio stvarnosti slikaričina života. Autorica tumači kako su nastala Slavina umjetnička djela, a ilustrator pomalo impresionističkim ilustracijama tim pripovjednim fragmentima dodaje vizualnu dimenziju. Budući da autor zaigranim načinom upoznaje čitatelje sa životom Slave Raškaj i njezinim djelima, slikovnica ima edukativnu funkciju. Slikovnica je izdana 2019. godine u Zagrebu.

Slika 2. Naslovnica slikovnice *Šest šetnji Slave Raškaj* autorice Sanje Lovrenčić i ilustratora Dominika Vukovića

Osim povijesnih slikovnica u klasičnom, tiskanom izdanju, postoje i slikovnice u zvučnom izdanju. U sklopu projekta Putovima Frankopana izdane su tri zvučne slikovnice: *Svoje glavi štapić*, *Grobnički mlin* i *Bribirske djevojčice*. Tekstove slikovnica napisao je Velid Đekić, a slikovnice je ilustrirala Margareta Peršić. Slikovnice se mogu slušati u centrima o Frankopanima koji su sagrađeni u Primorsko-goranskoj županiji i to u mjestima Krk, Bribir, Bakar, Kraljevica, Grobnik, Trsat, Čabar i Brod na Kupu. Slikovnice sadrže tekstove bazirane na povijesnim činjenicama i tradiciji svakog kraja. Slikovnica *Bribirske djevojčice* govori o djevojčicama u Bribiru koje su uvijek voljele pomagati. Djevojčice su provodile vrijeme zajedno i družile se. Voljele su cvijeće i praviti vjenčiće od cvijeća. Jedan dan pravile su vjenčiće, drugi dan brale su kupine za džem. Dječaci u Bribiru imali su drugačije igre, penjali su se na stabla i provjeravali ima li u gnijezdima jaja da se izlegu mali ptići ili skakali uz zidove da znaju koliko još trebaju narasti. Voljeli su odlaziti u vinograde i jest grožđe, iako nisu bili njihovi vinogradi. Jednog dana došli su na ideju da se stubama popnu na Bribirsku kulu i hodaju rubom zidina. Znali su da je to kula gospodara Frankopana. Katarina je upozorila dječake da se ne smije brati grožđe bez vlasnikove dozvole. Dječak koji je bio radoznao, penjao se na drveće, otrgnula mu se grana i dječak je pao u jamu ispod sebe. Djevojčice su spasile dječaka Bernardina iz jame. Svi u selu su znali da bez pomoći djevojčica Bernardin ne bi uspio izaći iz jame. Knez Frankopan je okupio najpametnije ljude iz devet vinodolskih mjesta da se donesu pravila ponašanja koja će biti zapisana i koja će štititi djevojčice. Pravila su bila zapisana i predviđene su bile sankcije za nepoštivanje pravila. Slikovnica je izdana 2020. godine. Ilustratorica se koristila naivnim stilom, stoga u slikovnici prevladava dvodimenzionalan prikaz i plošnost likova. Na naslovnoj strani slikovnice za prikaz djevojčice ilustratorica koristi četiri primarne boje: crvenu, plavu, žutu i zelenu. Cvijeće i trava prikazani su dječjim stilom kako bi mali čitatelji lakše uočili i upamtili imena djevojčica, ali i njihove karakteristike. Naslov slikovnice pisan je formalnim slovopisom. Pozadina cijele slikovnice je bijele boje.

Slika 3. Zvučna slikovnica *Bribirske djevojčice* autora Velida Đekića i ilustratorice Margarete Peršić

Slikovnica *Coprnicna Dragica* autorice Marijane Jelić govori o povijesnim događajima koji su se dešavali na srednjovjekovnom Gradecu. Priča seže u daleku 1362. godinu kada su se održavali sajmovi i prodavali proizvodi koje su ljudi uzgajali kod kuće. Na tržnicama su postojale različite mjere za duljinu, težinu i tekućine. Gradec je bio poznato trgovačko središte zbog dobre prometne povezanosti. Trgovcima je bilo teško dopremiti robu zbog opasnosti od razbojništva koja su u ondašnje vrijeme bila česta jer se prolazilo kroz šume. Postojale su sankcije kod fizičkih obračuna muškaraca, ali i za klevetanja kod žena. Kroz slikovnicu nas autorica upoznaje s trgovcem ribom Đukom, prodavačicom Dragicom i Maricom. Maricu je uvrijedila trgovkinja Dragica jer je rekla da su joj jaja sitna, na što je Marica digla paniku i nastala je svađa i tučnjava. Par jutara kasnije Marica primijeti da joj se kokoši čudno ponašaju, kao da je netko bacio urok na njih, i sve to pripíše trgovkinji Dragici. Ostali sumješteni posumnjali su u Dragicu i nazvana je coprnicom. Kad je bio sud, svi su iznosili optužbe za Dragicu, ali Dragica je izliječila zubobolju suca i odbačene su optužbe. Prema nekim zapisima iz 1360. godine na Gradecu su postojale dvije coprnice Alica i Margareta, ali 1362. godine i coprnica Dragica koja je posvađala supružnike, ali je oslobođena optužbi. Slikovnica je napisana na duhovit način, govori o svakodnevnom životu u 14. stoljeću. Vjerovanje u coprnice bila je česta pojava u prošlosti i za svaku nesreću ili neuspjeh

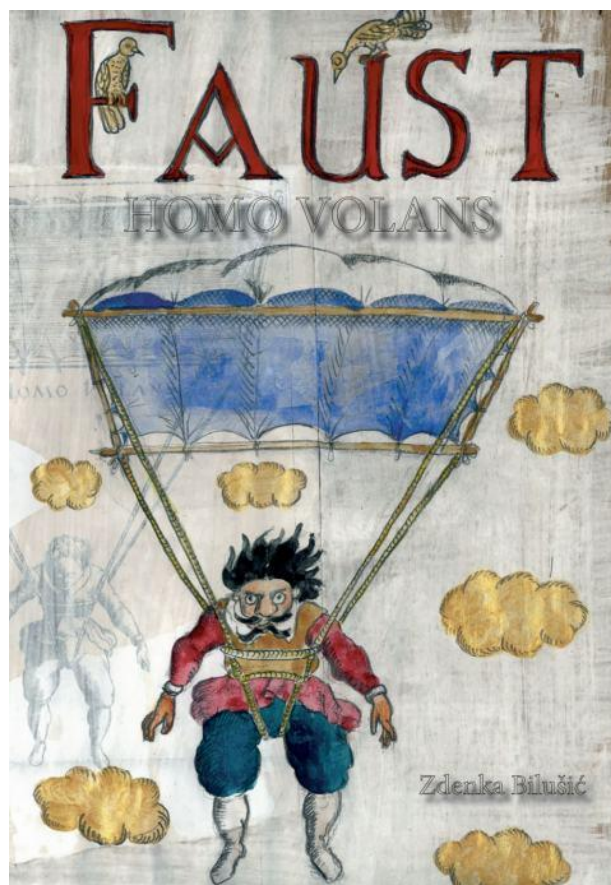
ljudi su optuživali coprnice. Kroz slikovnicu je također i opisana ljubavna priča s elementima krimića i horora, ali sa sretnim završetkom. Slikovnica je, usustavljena na način da upoznaje čitatelja sa stvarnom događajima iz 14. stoljeća. Autorica Marijana Jelić prikazala je likove lutkarski, s obzirom da i sama djeluje kao lutkar, ilustrator i grafički dizajner. U slikovnici je ilustratorica glavne lutke i scenografiju izradila trodimenzionalno dok su ostali likovi ilustrirani olovkom. U njoj pronalazimo dvije priče. Jedna je od njih priča o Dragici koja prodaje bilje na Gradecu i zaljubljena je u ribara Đuku, a druga je ona koja je grafički odvojena u gornje kutove stranica slikovnice i donosi neobične izraze i običaje te opisuje život u Zagrebu u to doba. U slikovnici prevladavaju humoristični elementi, a izdana je 2013. godine.

Slika 4. Naslovnica slikovnice *Coprnicica Dragica* autorice i ilustratorice Marijane Jelić

Još jedna slikovnica koja spada u povijesne jest *Faust leteći čovjek* autorice Zdenke Bilušić. Govori o dječaku Faustu koji je živio u Šibeniku, a riječ je o humanistu i izumitelju Faustu Vrančiću koji se u literaturi često spominje kao *homo volans*, odnosno *leteći čovjek*. Bio je neobično dijete, ali vrlo pametan. Imao je želju poletjeti, ali nije uspijevaio. Proučavao je prirodu, oblake i ptice, hvatao je leptire i bube ne bi li otkrio tajnu njihova leta. Svaki dan je pokušavao poletjeti, ali iznova je padao. U snu je uvijek letio. Otac mu je ispričao priču o Ikaru koji je načinio krila od perja i voska i letio sve dok jarko sunce nije spržilo vosak s njegovih krila, a on je pao u more. Faust je danima mislio o toj priči. Otac ga je poslao na školovanje. Životni putovi i odrastanje

odveli su ga od Padove do Venecije, od Rima do Praga, od Beča do Veszprema. Osnovao je obitelj, pomagao je u gradovima oko gradnje mostova i ostalih građevina. Izumio je most s jednim užetom, preteču današnje žičare, postao je poznat i slavan te tad ponovno počeo sanjati svoj stari san da čovjek može biti *homo volans*.. Radio je nacрте i izrađivao izume po njima te je jednog dana skočio s kule i uspio poletjeti. Slikovnica spada u povijesne jer se radi o izumima koji su preteče današnjim letjelicama, odnosno avionima, ali i zato jer govori o stvarnoj povijesnoj osobi i njezinu životu. Autor je predočio kako je od malenog dječaka sa snovima postao odrasli čovjek koji je izumio letjelicu i uspio poletjeti visoko u zrak. Autorica, ujedno i ilustratorica slikovnice, ilustracije u slikovnici prikazala je ekspresivnim stilom u kojem prevladavaju boje kojima prikazuje toplo-hladni kontrast te crteži nacrtani flomasterom crne boje koji uokviruju elemente i daju im novu dimenziju. Osim flomastera, korištena je tehnika slikanja akvarelom te crtanja olovkom i drvenim bojicama. Prevladavaju jednostavne ilustracije. Tekst je smješten na dno stranice tako da su ilustracije u prvom planu. Slikovnica je pisana jasnim, preciznim stilom. Slikovnica je izdana 2008. godine.

Slika 5. Naslovnica slikovnice *Faust i letjeći čovjek* autorice i ilustratorice Zdenke Bilušić

4.2. Slikovnice o emocijama

Ova vrsta slikovnica također spada u suvremene slikovnice. U prijašnjim vremenima, do pojave suvremenih slikovnica, emocije su bile iskazane kroz obiteljske slikovnice gdje su bile istaknute i emocije poput tuge i ljutnje, no zahvaljujući suvremenim autorima postoje terapijske slikovnice koje su namijenjene primarno djeci koja imaju probleme s ljutnjom, anksioznošću, tugom, sjetom, prihvaćanjem prijatelja, novih članova obitelji i slično.

Upravo slikovnice autorica Tatjane Gjurković i Tee Knezović govore o suočavanju s ljutnjom, bijesom, strahom, privikavanjem. Slikovnice je ilustrirala Jelena Brezovec. Slikovnica *Kad je ljut, zeko se ozlijedi* govori o ljutnji s kojom se zeko susreo kad je tražio način da se zabavi. Odlučio je obići ostale životinje na imanju da se poigra s njima, no odbili su ga prašćić, ovčica i patkica s izgovorom da je dosadan i neka ode nekome drugome da se igra s njim. Zeko je bio razočaran i ljut te je šapom udario u stablo i ozlijedio se. Sova, koju je jauk probudio, vidjela je ljutitog zeku i udijelila mu savjet da kad smo ljuti želimo to izbaciti iz sebe, ali je bitno da ne povrijedimo nikog drugog, a ni sebe. Ispričali su se jedni drugima i zajedno se igrali. Autorice ističu da za svaki problem postoji rješenje, a ono se rješava razgovorom kako ne bismo nekoga povrijedili. U slikovnici se nalaze savjeti za roditelje kako bi oni lakše mogli razumjeti djecu. Tekst u slikovnici nalazi se na bijeloj podlozi, font teksta je manji, a ilustracije se nalaze u prvom planu. Ilustracije su u simetriji s tekstom i međusobno se nadopunjuju. Prevladava antropomorfizirani prikaz životinja, nalik na prikaz u crtićima, pri čemu su emocije naglašene bojom i manirističkim potezima. Ilustratorica u ovoj slikovnici koristi digitalno ilustriranje pomoću računalnih programa. Slikovnica je izdana 2019. godine.

Slika 6. Naslovnica slikovnice *Kad je ljut, zeko se ozlijeđi* autorica Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec

Sljedeća slikovnica istih autorica je *Kad je ljut, nilski konjić grize* koja nas također suočava s emocijom ljutnje i straha. Slikovnica započinje proslavom rođendana nilskog konjića. Konjić je slavio peti rođendan i sve je pripremio za proslavu. Stizali su mu prijatelji s rođendanskim poklonima. Sa svim poklonima bio je oduševljen. Najviše se volio igrati loptom pa ga je taj poklon najviše razveselio. No tigrić mu je uzeo loptu i igrao se njome, na što je nilski konjić bio ljut i tužan, pojurio je za tigrićem i ugrizao ga za šapu. Tigrić je bio tužan jer mu je konjić uzeo loptu i boljela ga je šapa. Konjić mu se nije htio ispričati. Svađa je probudila sovu koja je udijelila savjete konjiću, nakon čega se ispričao tigriću i svi zajedno su se igrali. Sova u ovim slikovnicama ima bitnu ulogu, miri situaciju zbog toga što se sove smatraju mudrima i znaju udijeliti dobre savjete. Ilustratorica se također, kao i u prethodnoj slikovnici, služi antropomorfiziranim prikazom životinja gdje prevladavaju emocije koje su iskazane bojama i potezima. Primjerice, ljubičastom bojom ona prikazuje osjećaj ljutnje. Tekst slikovnice nalazi se na bijeloj podlozi i simetričan je s ilustracijama. Slikovnica sadrži savjete za roditelje koji im mogu pomoći da bolje razumiju dijete i njegovo ponašanje. Slikovnica je izdana 2019. godine.

Slika 7. Naslovnica slikovnice *Kad je ljut, nilski konjić grize* autorica Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec

Slikovnica *Kad je ljuta, vjeverica ne sluša* autorica Gjurković i Knežević također iznosi situaciju kad je vjeverica ljuta, a ljutnju je potrebno kontrolirati, odnosno razgovorom riješiti probleme koji nas muče. U slikovnici je ispričovijedan događaj kad je vjeverica skupljala u šumi žirove i veselo skakutala drvećem. Medvjed i ježić upozoravali su ju neka ne skakuće tim putem na što se vjeverica jako razljutila jer joj je smetalo da joj svi govore što da radi. Odjednom je grana po kojoj je skakutala pukla, no vjeverica je uspjela skočiti na drugu granu. Stigao je lisac i pokušao upozoriti vjevericu neka ne skače, ali nije slušala i srušila je gnijezdo za male ptice. Nakon upozorenja, vjeverica nije slušala, a kad je vidjela što je učinila, osjećala se krivom, ali su se i prijatelji ljutili na nju. Bila je tužna i ispričala se, na što je došla sova, koja kroz sve terapijske slikovnice ovih autorica dijeli savjete te je udijelila savjet i vjeverici koja nije slušala prijatelje. Vjeverica je shvatila da su je prijatelji pokušali zaštititi, a nisu joj željeli zlo. Kasnije, kad je vjeverica shvatila pouku, zajedno s šumskim prijateljima nastavila se igrati u šumi. U ovoj slikovnici pouka je u tome da je ponekad dobro slušati ostale prijatelje jer nam žele pomoći i žele nam dobro, zaštititi nas. Kao i prethodne dvije slikovnice autorica Gjurković i Knežević, i ova slikovnica pripada skupini slikovnica o emocijama. Ilustratorica Brezovec antropomorfiziranim prikazom

životinja i prikazom emocija bojama i laganim potezima dočarava emocije i radnju u slikovnici. Tekst i ilustracije su simetrični i međusobno se dopunjuju. Tekst se nalazi u gornjem dijelu stranice na bijeloj ili svijetloj pozadini, dok je ostatak stranice ispunjen bojama. Na kraju slikovnice nalaze se savjeti roditeljima kako prepoznati emocije ljutnje kod djece i na koji ih način riješiti. U ovoj slikovnici ilustracije su napravljene u digitalnom računalnom programu. Slikovnica je izdana 2019. godine

Slika 8. Naslovnica slikovnice *Kad je ljuta, vjeverica ne sluša* autorica teksta Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec

Osim emocija ljutnje, autorice Gjurković i Knežević kroz svoje terapijske slikovnice iskazuju emociju straha, pa tako u slikovnici *Ovčicu je strah jer će dobiti brata* prikazuju kako se djeca boje kad dolazi novi član u obitelj. U ovoj slikovnici konkretan primjer je ovčica koja se bojala kako će biti kad dobije brata. Izgubila je volju za igrom s prijateljima, svima je govorila da je umorna, ali kad je otkrila da će dobiti brata, svi su je tješili i govorili kako je to super i davali brojne savjete. Nije mogla spavati, sanjala je ružne snove, no nakon razgovora s majkom i ocem, osjećala se sigurno i znala je da će je i dalje voljeti, iako će njihova obitelj biti brojnija za jednog novog člana. Svima koji se susreću u životu s novim izazovima ponekad to predstavlja zbrku emocija, strah, tugu i nesigurnost, no razgovorom i ohrabrenjem se svi problemi rješavaju. Ilustratorica Jelena Brezovec koristi se jednakim stilom kao i u prethodnim slikovnicama o emocijama. Tekst je smješten u gornji dio stranice i nalazi se na bijeloj

ili svijetloj pozadini. Ilustracije se međusobno nadopunjuju s tekstem. U ovoj slikovnici ilustratorica koristi digitalne tehnike ilustriranja. Slikovnica je izdana 2019. godine.

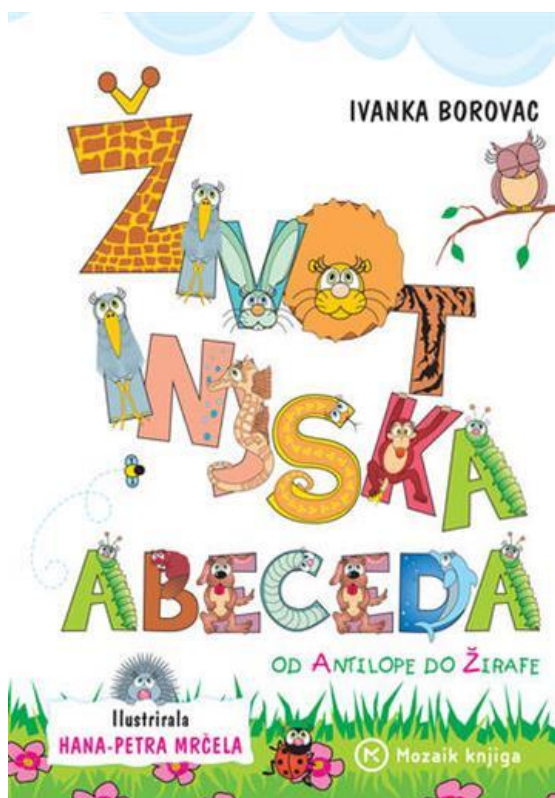
Slika 9. Naslovnica slikovnice *Ovčicu je strah jer će dobiti brata* autorica teksta Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec

4.3. ABC slikovnice i slikovnice o školstvu

ABC slikovnice bile su među prvim slikovnicama koje su djeca čitala. U sebi sadrže dijelove koji su bitni za učenje i poučavanje. Djeca kroz ABC slikovnice prije svega uče slova, abecedu, čitanje. Između ostalog, uz ABC slikovnice, sve češće među suvremenim slikovnicama postoje i slikovnice s drugim temama iz sfere obrazovanja, ponašanja u školama, domaćih zadaća i ostalog.

Jedna od takvih ABC slikovnica je *Životinjska abeceda* autorice teksta Ivanke Borovac. Slikovnicu je ilustrirala Hana-Petra Mrčela. Autorice su kroz prvo početno slovo svake životinje osmislile slikovnicu, kako bi djeca što lakše zapamtili slova abecede, odnosno imena životinja abecednim redom. Od početnog slova a i antilope, kroz čimpanzu, đogata, kita, preko oslića i udava, sve do žirafe, autorice su na kreativan i slikovit način i uz korištenje rime izradile slikovnicu namijenjenu djeci za

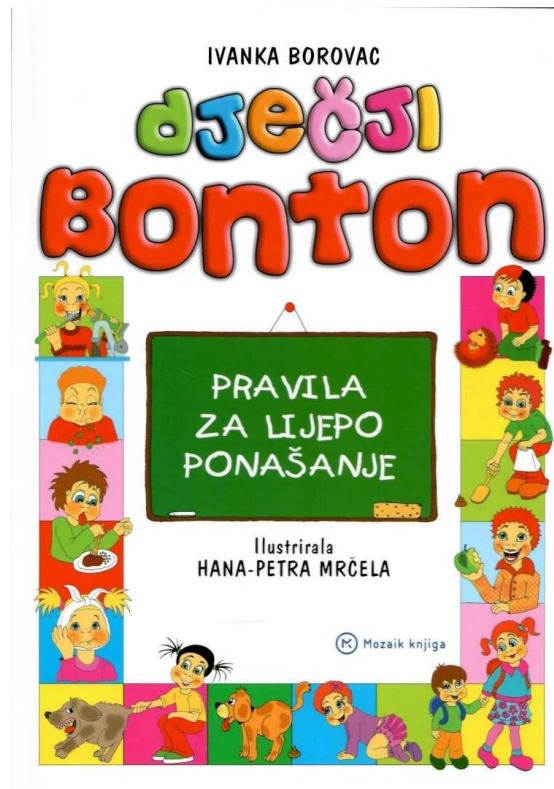
učenje abecede. Abeceda je napisana u obliku pjesmica koje se rimuju, a uz svako se slovo nalazi njegova ilustracija kako bi djeca lakše mogla vizualno dočarati svako od njih. Ilustracije su izrađene u digitalnom računalnom programu, a prevladavaju šarene i tople boje. Tekst u slikovnici nalazi se u bijelom okviru i svako slovo, odnosno naziv svake životinje, prikazan je različitom bojom. Ilustracije i tekst međusobno su povezani i nadopunjuju se. Slikovnica je izdana 2004. godine.

Slika 10. Naslovnica slikovnice *Životinjska abeceda* autorice teksta Ivankе Borovac i ilustratorice Hane-Petre Mrčela

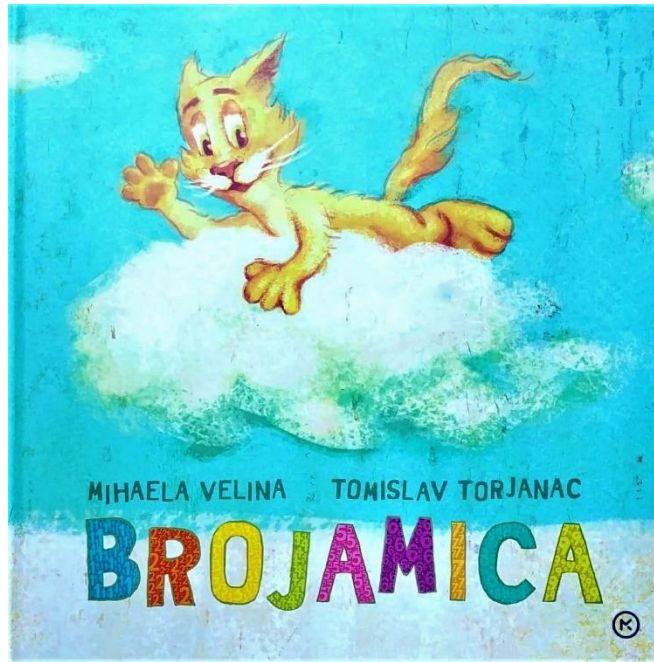
Osim slikovnica o abecedi, postoje i slikovnice o dječjem bontonu koje djecu uče pravilnom ponašanju. Autorica Ivanka Borovac napisala je slikovnicu *Dječji bonton – pravila za lijepo ponašanje*. Ilustrirala ju je Hana-Petra Mrčela. Opisana su pravila lijepog ponašanja od pozdravljanja, triju „čarobnih riječi“ (hvala, molim i izvoli), kucanja, ispričavanja, pomoći drugima, bontona za stolom, čistoće i pranja ruku, do životinjskog bontona. Pravilima ponašanja pokazuje se djeci kako se trebaju ponašati. Kao što u školi postoje pravila kućnog reda, tako i kod kuće postoje pravila za stolom, pravila lijepog ponašanja i kulture. Slikovnica je pisana vezanim stihom, velikim tiskanim slovima. Ilustracije prate tekst i doprinose zanimljivosti i edukativnosti napisanog. Izrađene su u digitalnom obliku. Tekst je uokviren u oblik školske ploče. Uz ilustracije nalaze se i emotikoni koji pridonose boljem razumijevanju ilustracije te

simboliziraju prihvatljivo i neprihvatljivo ponašanje. Slikovnica je izdana 2020. godine.

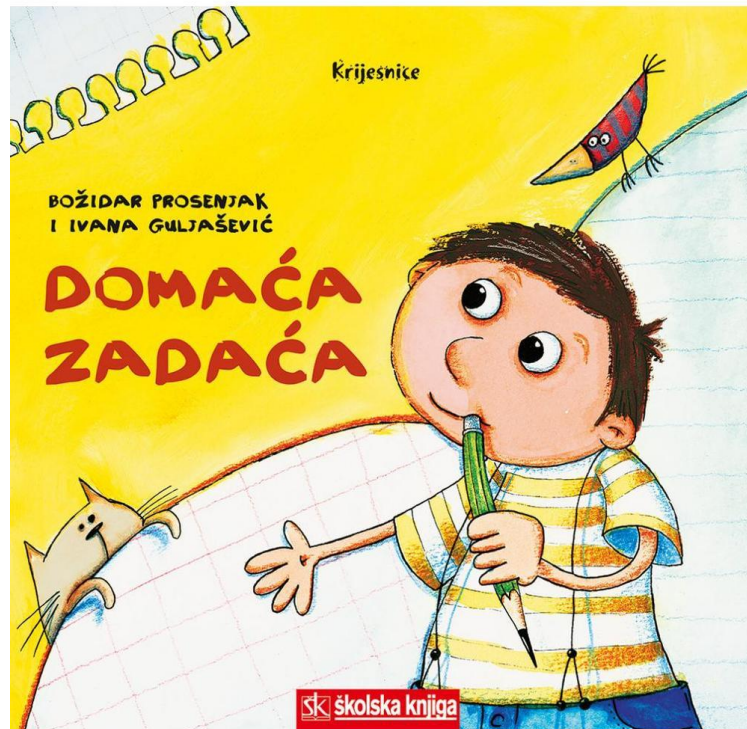
Slika 11. Naslovnica slikovnice *Dječji bonton - pravila za lijepo ponašanje* autorice teksta Ivanke Borovac i ilustratorice Hane-Petre Mrčela

Osim što postoje slikovnice o abecedi i bontonu, postoje i brojamice, a upravo je slikovnicu *Brojamica* napisala autorica Mihaela Velina, a ilustrirao Tomislav Torjanac. Slikovnica uči djecu brojati, a autorica je na šaljiv način osmislila brojanje uz mačku koja je preskakala, lovila, grizla, rastjerala sve oko sebe. Kroz cijelu slikovnicu autorica je upotrijebila rimu, kako bi djeci bilo zabavnije, pamtljivije i ritmičnije prilikom čitanja. Osim brojanja do deset, autorica je upoznala djecu s brojevima dvadeset, trideset, pedeset, sto i nulom. Slikovnica je pisana u stihu, velikim fontom slova, malim tiskanim slovima, osim kad se spominju brojevi, prilikom brojanja, odnosno nabrojanja, slova su napisana velikim tiskanim slovima i uokvirena su različitim bojama. Ilustracije su napravljene kombiniranom tehnikom i digitalnim programom. Slikovnica je izdana 2015. godine.

Slika 12. Naslovnica slikovnice *Brojamica* autorice teksta Mihaele Velina i ilustratora Tomislava Torjanca

Božidar Prosenjak u svojoj slikovnici *Domaća zadaća* prikazuje da se trud na kraju uvijek isplati. Dječak Fabijan u ovoj priči nije volio pisati zadaće ni učiti, učiteljica ga je smatrala bistrim, ali lijenim. Stalno je mislio na košarku i svoje prijatelje. U školu je hodao s mukom, no svako jutro ga je čekala djevojčica Danijela, u koju je bio zaljubljen. Upravo ga je ona potaknula da se uhvati knjige i počne učiti. Od toga dana svaki dan se trudio oko pisanja domaćih zadaća. Iako učiteljica nije prozvala Fabijana da pročita zadaću, što ga je učinilo tužnim, nije se dao pokolebati. Odlučio je napisati najsmješnjiju zadaću. Putem do škole povjerio se prijatelju kako ima smiješnu zadaću, dolaskom u školu svi su znali da je napisao nešto smiješno i učiteljica ga je prozvala i pohvalila ga je. Dobio je veliku peticu. Od toga dana u srcu je osjećao veliku radost i shvatio da se trud na kraju uvijek isplati. Tekst je pisan malim tiskanim slovima i smješten je u gornji dio stranica slikovnice. Ilustracije koje se nalaze u slikovnici, a koje potpisuje Ivana Guljašević, izrađene su naivnim stilom koji djeluje dječje te se odlikuje plošnim slikarskim pristupom. Prevladavaju primarne boje. Slikovnica je izdana 2004. godine.

Slika 13. Naslovnica slikovnice *Domaća zadaća* autora teksta Božidara Prosenjaka i ilustratorice Ivane Guljašević

Polazak u školu jedan je od najvažnijih događaja u životu djeteta. Iako ne znaju što ih čeka, kako zapravo izgleda jedan školski dan, kako izgleda život nakon polaska u školu, hoće li steći prijatelje, kako će se uklopiti, sve to djeca otkrivaju polaskom u prvi razred. U slikovnici *Dobro došli u školu!* Robert Mlinarec odgovorio je na sva pitanja. Kako zapravo izgleda prvi dan škole, s čime se sve djeca susreću u školi, kako se uči, koje sve predmete imaju, autor je opisao u slikovnici koja je idealna za svako dijete prije polaska u školu. Slikovnica je pisana u prvom licu, priču priča dječak koji se sprema za svoj prvi školski dan. Tekst slikovnice nalazi se u gornjem dijelu stranice slikovnice. Osim teksta koji priča dječak, u slikovnici se nalazi i tekst u okvirima koji priča dječakova mačka. Ilustracije se nadopunjuju s tekстом kroz cijelu slikovnicu. Slikovnica je izdana 2017. godine.

Slika 14. Naslovnica slikovnice *Dobro došli u školu!* autora teksta Roberta Mlinarca i ilustratorice Željke Mezić

4.4. Slikovnice o svemiru (astronomske slikovnice)

Astronomija¹⁷ je najstarija među znanostima, ujedno i početak same znanosti. Bavi se odnosnom među nebeskim tijelima i njihovim kretanjem. Proučava planete i događanja na njima, istražuje potencijalni život u svemiru Slikovnica autora Velimira Sriće *Veliko putovanje Maloga globusa* spada u astronomske slikovnice kroz koje dijete može naučiti nazive planeta, upoznati svemir, orbite, upoznati sastave planeta i tako „proputovati“ čitav svemir. Slikovnica govori o putovanju Maloga globusa kojem je dosadilo uvijek okretati se oko Velikog globusa te je odlučio poći na putovanje. Prošao je kroz sve planete, a trebalo mu je deset godina. Potom, kad se zasitio putovanja i vidio sve, odlučio se vratiti, pri čemu mu je pomogla zvijezda Sirius. Ova slikovnica djeci služi da bi upoznali svemir, planete i zavirili u predivna astronomska otkrića. Ilustratorica Ana Kadoić oslikala je slikovnicu punu svjetla, sjaja poput planeta i Sunčevog sustava te neba punog zvijezda. Tehnika kojom su izrađene ilustracije je akvarel. Priča je to o prijateljstvu, ljubavi, putovanju i opraštanju koju nadopunjuju maštovite ilustracije. Naslovna stranica slikovnice oslikana je plavom

¹⁷ <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=4319>

bojom, poput svemira, a naslov slikovnice posložen je poput zvijezda na nebu. Slikovnica je izdana 2011. godine.

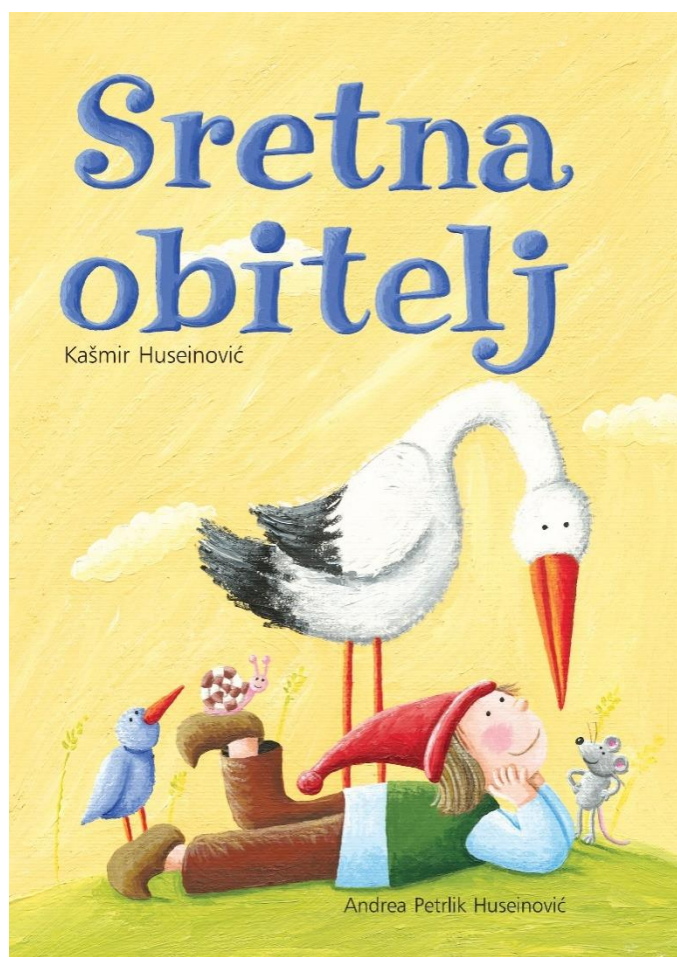
Slika 15. Naslovnica slikovnice *Veliko putovanje Maloga globusa* autora teksta Velimira Srića i ilustratorice Ane Kadoić

4.5. Slikovnice o obitelji

Slikovnice s tematikom obitelji najbrojnije su i najzastupljenije. Velik broj autora piše upravo o temi obitelji, obiteljskim problemima, obiteljskom okruženju i dogodovštinama. Mnogo slikovnica nastajalo je upravo po uzoru na stvarni život u obitelji, promjene koje se dešavaju ili stvari koje se mijenjaju, primjerice, prilikom rastave roditelja, bolesti nekog člana obitelji i ostalih razloga.

Kašmir Huseinović u svojoj slikovnici *Sretna obitelj* prikazuje svakodnevne događaje, odnosno znatiželjna pitanja dječaka koji će dobiti brata ili sestru. S obzirom na to kako mala djeca ne znaju sa sigurnošću kako su zapravo došli na svijet, upravo je autor kroz dječakova promišljanja i san opisao kako to u stvarnosti izgleda. Dječaka je mučilo pitanje kako dolaze djeca u obitelj, kako dolazi novi član obitelji, kroz san je zapitkivao mnoge životinje, no ni jedna mu sa sigurnošću nije znala reći kako dolaze djeca na svijet, sve dok sam nije shvatio, kad se ujutro probudio, da mu je odgovor bio cijelo vrijeme u kući te su mu otac i majka znali dati odgovor na pitanje koje ga je mučilo - da se dijete devet mjeseci nalazi u majčinom trbuhu i tek tada dolazi na svijet.

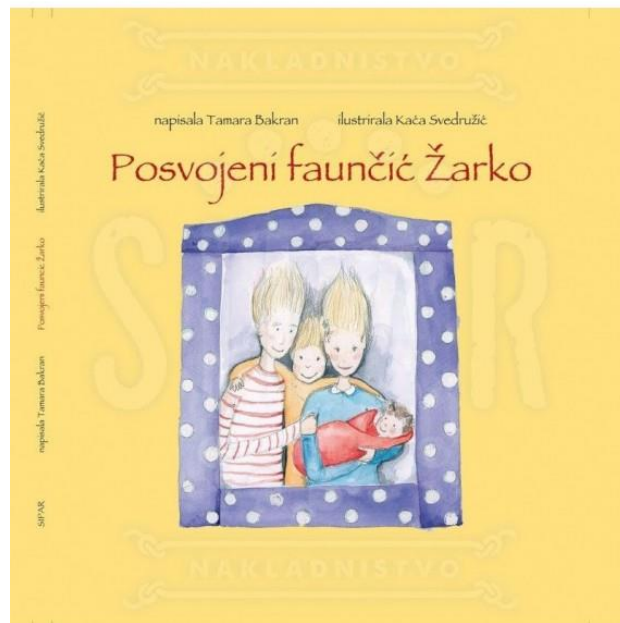
Slikovnicu je ilustrirala Andrea Petrlík Huseinović, koristeći tempere i lagane poteze kista. Tekst se u slikovnici nalazi na sredini stranice, na bijeloj podlozi i nadopunjuje se s ilustracijama koje su naslikane na pomalo animacijski način, gdje su životinje prikazane antropomorfno te je naglašena emocija bojom. Primjerice, svijetle i tople boje prikazuju zajedništvo, sreću i radost, a hladne boje samoću, strah i nervozu. Slikovnica je izdana 2010. godine.

Slika 16. Naslovnica slikovnice *Sretna obitelj* autora teksta Kašmira Huseinovića i ilustratorice Andree Petrlík Huseinović

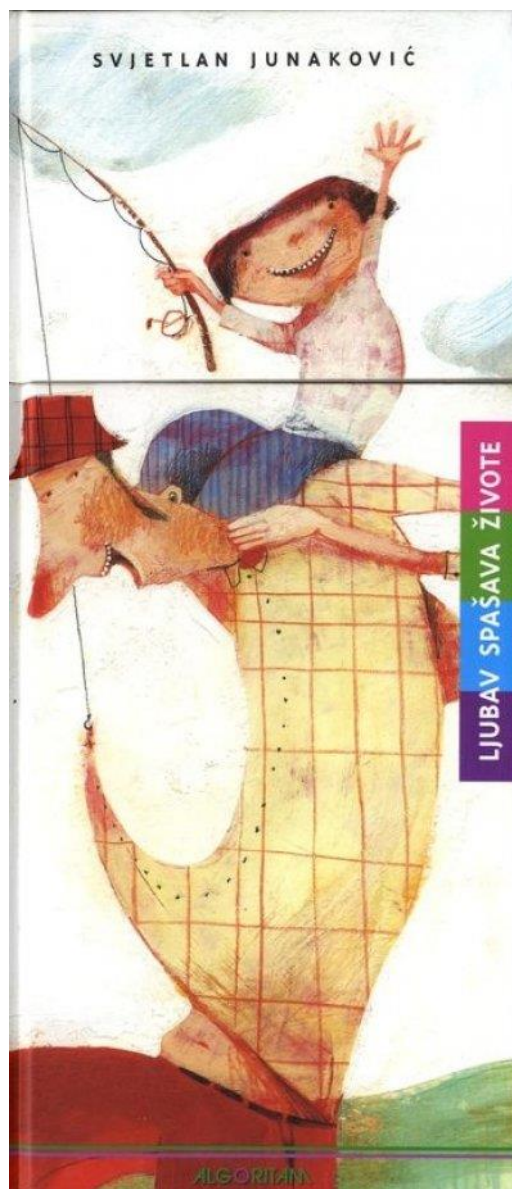
Autorica Tamara Bakaran u slikovnici *Posvojeni faunčić Žarko* najmlađim čitateljima objašnjava kako ponekad obitelj ne čine roditelji i djeca koju roditelji imaju, već kako neke obitelji posvoje djecu te ih prihvaćaju kao vlastite članove obitelji. U ovoj slikovnici vilinska obitelj posvojila je faunčića iako je kod vilenjaka to bilo zabranjeno zbog nesuglasja između vilenjaka i faunova. Nisu znali što faunčić jede, kako živi, sve su to pronašli u knjigama, brinuli se za faunčića Žarka i sakrivali su ga od ostalih vilenjaka. Kako je rastao, faunčić je bio sve bučniji i znatizeljniji, sve dok nije pobjegao i dok ga nisu ugledali ostali vilenjaci te nahrupili na mamu i tatu vilenjaka

da ga maknu iz sela. Nisu ga puštali od sebe, sve dok jednog dana kad je nastala velika oluja, nije spasio jelena na kojeg je padao golemi hrast. Nakon toga, prihvatili su ga svi kao člana obitelji vilenjaka i napravili gozbu. Autorica kroz ovu slikovnicu prikazuje kako se ponekad u obitelji prihvati i novi član, koji nije od samog početka s obitelji, ali mu se pruži ljubav i sklad. Kroz ovu slikovnicu prikazano je kako se potrebno u nekim situacijama prilagoditi i prihvatiti nove stvari. Upravo tu je prikazano, kako osim svih tih čudesa, govori o ljepoti pomirbe, štetnosti ljutnje i prihvaćanju drugih bez predrasuda. Ilustratorica Kaća Svedružić laganim pastelnim nijansama boja dočarala je slikovit prikaz čudesa koja su se dogodila u priči. Naslovna stranica slikovnice oblikovana je u romantičarskom stilu, pri čemu je uokviren prizor sretne obitelji s posvojenim djetetom, odnosno faunom. Nadalje, ilustratorica je koristila tehniku akvarela kojom je oslikala pozadinu, ali i likove i stvari iz priče. Za sve elemente koje je oslikavala akvarelom poslužila se i grafitnom olovkom kojom je obrubila i naglasila elemente koji se nalaze u prvom planu. Likovi u slikovnici naslikani su plošno i dvodimenzionalno. Tekst je jasan, čitak i precizan, oblikovan na način da je u simetriji s ilustracijama te je u crnoj boji, tiskan malim tiskanim slovima. Najčešće se nalazi pri vrhu stranice ili se provlači kroz sredinu stranice i ilustracije. Likovi su stavljeni u prvi plan. Slikovnica je izdana 2016. godine.

Slika 17. Naslovna stranica slikovnice *Posvojeni faunčić Žarko* autorice teksta Tamare Bakran i ilustratorice Kaće Svedružić

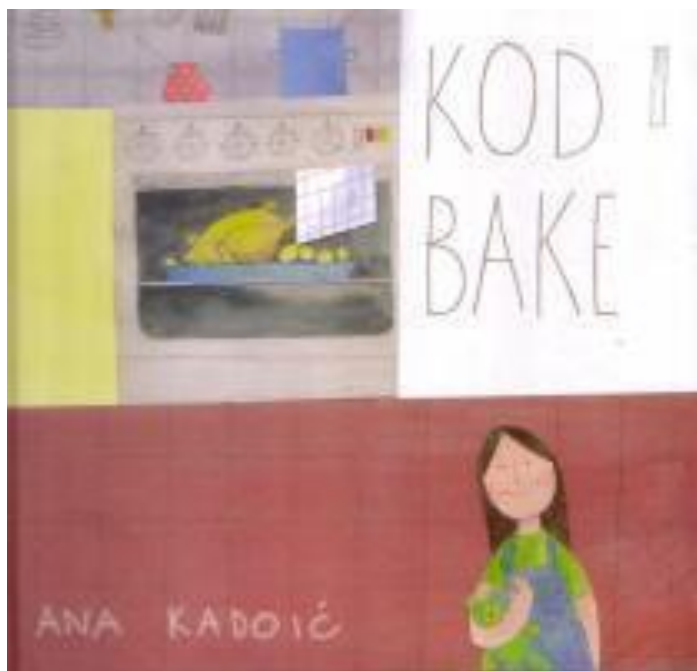
Ponekad se kaže da je ljubav najbitnija u životu i da ona spašava živote. Autor Svjetlan Junaković u istoimenoj slikovnici piše koliko je ljubav bitna. Slikovnica *Ljubav spašava živote* opisuje jedan sasvim običan dan između oca i kćeri koji su otišli u prirodu, na pecanje, ali za njih to nije bio običan dan. Taj dan otac je shvatio da je najbitnije provoditi vrijeme s kćeri i uživati u njenom društvu, a da nije bitno što zapravo rade. Iz jednog sasvim običnog dana gdje su otišli na pecanje i gdje je otac očekivao potpuni mir uz rijeku i pecanje, dobio je potpuno obratno, veseo dan pun dogodovština, ali i uživanje s kćeri. Ljubav je uvijek najbitnija, ona spašava živote. Slikovnica je osmišljena na način da se sastoji od dva dijela, koji se otvaraju i čitaju paralelno gdje u donjem dijelu slikovnice otac priča priču o svojoj kćeri Eli, pecanju i kćerinim nestašlucima, dok u gornjem dijelu kćer Ela priča priču kako odlazi s ocem na pecanje, kako ga uveseljava i uči kako da se tata, koji puno radi, malo zabavi. U pravu su i otac i kćer, stoga čitajući slikovnicu dolazimo do pouke da ljubav uistinu spašava živote. Navedena je slikovnica ilustrirana naivnim stilom koji se odlikuje plošnim, dvodimenzionalnim slikarskim pristupom. Preko osnovne tehnike akrila ilustratorica naknadno crta grafitnom olovkom. Tekst ima jednaku ulogu unutar ilustracije kao i likovi. Ukoliko se lik oca nalazi na desnoj strani, protutežu mu čini tekst na drugoj strani. Kroz slikovnicu se proteže kontrast djece i odraslih. Likovi su oslikani tankim slojem boje. Tekst je pisan crvenom bojom koja prevladava u cijeloj slikovnici te on time postaje samo jedan od naslikanih detalja ilustracije. Ilustracije i tekst u slikovnici su simetrični i međusobno se dopunjuju. Na posljednjoj stranici slikovnice autor ispisuje tekst koji ujedno označava pouku slikovnice. Slikovnica je objavljena 2007. godine.

Slika 18. Naslovnica slikovnice *Ljubav spašava živote* autora i ilustratora Svjetlana Junakovića

Osim uz roditelje, najljepše vrijeme koje djeca provode je ono kod djedova i baka. Djedovi i bake djeci su poput drugih roditelja, uglavnom su puni ljubavi, brižni, osjećajni i sve čine kako bi djeca bila sretna. Ana Kadoić u slikovnici *Kod bake* opisuje kako je kod bake drugačije, tiho, uredno, sve na svojem mjestu, te kako je djevojčici lijepo provoditi vrijeme kod bake. Baka uvijek ima kekse koje djevojčica voli, baka ima mnoštvo figurica za igranje, navečer baka spremi krevet u dnevnoj sobi za spavanje i djevojčica voli tamo spavati i gledati i slušati kako sat tiho otkucava dok djevojčica tone u san. Bake su djeci oslonac u životu. Slikovnica je oslikana pastelnim bojama, laganim tonovima, ilustracije su nenametljive i uvode čitatelja u priču te čine nerazdvojivu cjelinu s tekstom. Slikovnica je ilustrirana naivnim stilom. Ilustracije su

prikazane *dječjim stilom* i dvodimenzionalnom plošnošću likova. Tekst je smješten na desnoj stranici u slikovnici. Prilikom prikaza događaja koji se odvijaju tijekom dana prevladavaju tople boje, a događaja tijekom večeri i noći hladne boje. Slikovnica je izdana 2012. godine.

Slika 19. Naslovnica slikovnice *Kod bake* autorice i ilustratorice Ane Kadoić

Slikovnica *Zašto volim ići na spavanje* autorice Ane Kadoić govori o djetetu koje prije spavanja voli kad dobije poljubac, kad čuje roditelje koji pričaju u dnevnoj sobi, kad maca prede pored njenih nogu, zvuk vlaka koji prolazi pa lakše zamišlja da putuje negdje, razmišljati što sutra donosi i s čim će se igrati te u snu čuje igračke kako dogovaraju igre koje će donijeti novi dan. Slikovnica također obiluje slojevitošću akvarela i pastela, ilustracije zajedno s tekstom čine cjelinu jer su simetrični i međusobno se dopunjuju. Tekst se nalazi na lijevoj donjoj stranici slikovnice.. Prikazuje realne prizore s mnogim istaknutim detaljima. Slikovnica je izdana 2011. godine.

Slika 20. Naslovnica slikovnice *Zašto volim ići na spavanje* autorice i ilustratorice Ane Kadoić

Ponekad kad negdje zakasniš, ostaneš bez svega. U slikovnici *Kad stigneš kasno* autorice Sanje Lovrenčić dječak Janko ostajao je tako bez svega što mu je bilo važno. Nije volio rano ustajati, a kad bi ustao, ostao bi bez doručka, čekao ga samo poneki okrajak kruha i čaj iako je dječak razmišljao o velikim šarenim palačinkama. Zakasnio je u igraonicu te ostao bez svih igračaka, morao je otići van na igranje skrivača. Umjesto tobogana u dvorištu zamišljao je špilju s čudnim životinjama s kojima bi otišao u istraživanje špilje. Kod kuće je zakasnio na ručak, jeo je hladnu juhu kad su ostali već bili na sladoledu. Kad je mama dijelila poslove, javio se posljednji i jedini posao koji ga je dočekao bio je skupljanje čarapa pod krevetom, gdje se zaigrao i zakasnio u kino jer su svi već otišli. Nije mu bio uspješan dan, no iako je Janko kasnio na spavanje, utonuo je u san i uživao u snovima. Ilustracije su prikazane nadrealističkim stilom. Prikazuju imaginarne prizore s mnogo detalja. Naslovnica je plave boje te simbolizira noć dok bijeli tekst simbolizira svijetlo zvijezda na nebeskom plavetnilu. Tekst se nalazi i na lijevoj i desnoj stranici slikovnice i simetričan je s ilustracijama. Tehnika izrade ilustracija je akvarel i tempera. Slikovnica je izdana 2009. godine.

Slika 21. Naslovnica slikovnice *Kad stigneš kasno* autorice teksta Sanje Lovrenčić i ilustratorice Ivane Guljašević

Silvija Šesto autorica je slikovnice *Sirup protiv mačjeg kašlja* u kojoj djevojčica glumi da je bolesna kako ne bi morala u školu. Iako joj majka ne vjeruje, mačak koji je djevojčici stigao u sobu kašlje ispod kreveta i mama misli da je Danica stvarno bolesna. Majka je ostavila Danicu kod kuće, ali ju je mačak Ron natjerao na učenje matematike, koju nije voljela. Nakon nekoliko sati učenja, Danica je svladala sve zadatke. U posjet joj je stigla Ljubica s svojom mačkom Vericom. Ljubica je pokazivala Danici što je propustila u školi, a mačak Ron i mačka Verica zajedno su isprepleli repove i preli. Slikovnica pričom o Danici i Ronu donosi nekoliko različitih problemskih situacija. Osim navedene priče, u slikovnici se nalaze i humoristične pjesmice. U slikovnici se nalazi mnogo ravnih linija te nema mnogo boja. Ilustracije su najprije nacrtane grafitnom olovkom, a potom završene računalnim programom. U slikovnici se nalazi mnogo teksta, ali i mnogo ilustracija, stoga je sve u ravnoteži. Ilustratorica je Vanda Čižmek. Slikovnica je izdana 2016. godina.

Slika 22. Naslovnica slikovnice *Sirup protiv mačjeg kašlja* autorice Silvije Šesto i ilustratorice Vande Čížmek

Sunčana Škrinjarić napisala je slikovnicu *Gospođica Neću* koja govori o naizgled o sasvim običnoj djevojčici prvog razreda osnovne škole. Po vanjskom izgledu bila je obična djevojčica, no razlikovala se od ostalih po tome što je uvijek govorila *neću* svima. To joj je prošlo u naviku, sve dok jednog dana i njoj svi i svatko nije počeo govoriti *neću*. To joj se to nije dopalo i ljutilo ju je pa je uspjela potražiti pomoć i izliječiti tu svoju „bolest“. Nakon toga na sve je odgovarala s *hoću* i *može*. Slikovnicu je ilustrirala Nikolina Novosel, a slikovnica obiluje kratkim rečenicama i jednostavnim jezikom te ilustracije odlično dočaravaju djevojčicu Minu i njezin svijet. Likovi su precizno prikazani. Tehnika koju je ilustratorica koristila prilikom ilustriranja ove slikovnice je tempera i akvarel. Slikovnica je izdana 2019. godine.

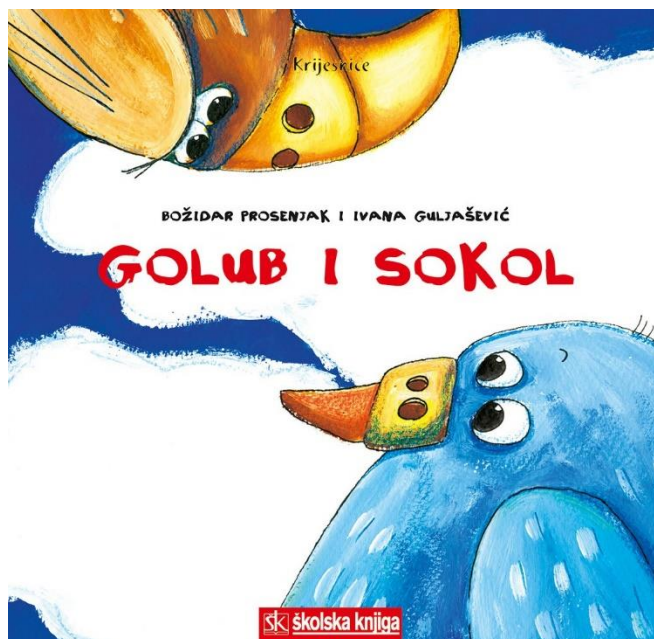
Slika 23. Naslovnica slikovnice *Gospođica Neću* autorice teksta Sunčane Škrinjarčić i ilustratorice Nikoline Novosel

4.6. Slikovnice o prijateljstvu

Prijatelji su uvijek podrška i oslonac u životu, a djetetu je bitno da raste i razvija se uz prijatelje i vršnjake. Osim što prijatelji služe kao podrška i oslonac, oni su tu za igru, druženje, rješavanje dječjih misterija i problema. Autori koji su se odlučili pisati ovakve slikovnice, djeci nastoje ukazati na čari prijateljstva i druženja.

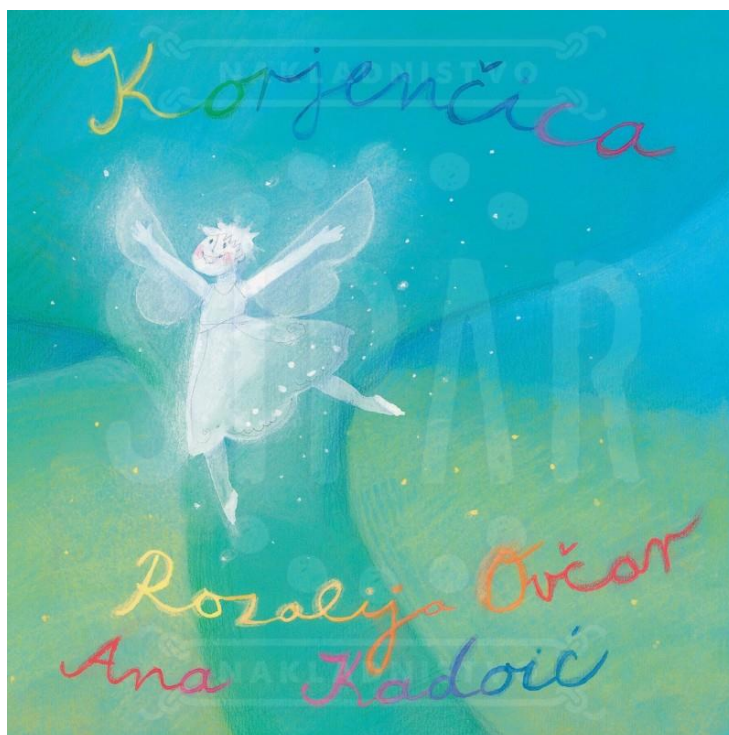
Slikovnica *Golub i sokol* književnika Božidara Prosenjaka izdana je 2004. godine. Ilustrirala ju je Ivana Guljašević. Slikovnica tematizira goluba i sokola te njihovo prijateljstvo. Obje ptice nalazile su se u zlatnoj krletci u palači, svaka od njih imala je posebna vratašca za izlaz. Golub se nakon svojeg leta vraćao svakodnevno u krletku, dok je sokol bio gospodar oblaka i letio u nebeske visine. Ništa mu nije bilo nedostupno osim goluba, kojeg je pokušavao namamiti iz krletke kako bi mu postao plijen. Iako mu je to uspjelo, golub ga je uspio nadmudriti i ostao vjeran i dosljedan palači. Poanta priče je da se potrebno snaći u bezizlaznoj situaciji i uz loša iskustva naučiti promišljati. U ovoj slikovnici autor pričom prikazuje odnos dobra i zla, osobito odnos vrline skromnosti i bahatosti. Ilustratorica Ivana Guljašević naivnim stilom prikazuje ilustracije kao dvodimenzionalne i plošne. Omjer jasnog i konciznog teksta

i ilustracija je podjednak. Ilustracije sadrže geometrijske oblike i linije, a oslikane su akvarelom i temperama. Slikovnica je izdana 2004. godine.

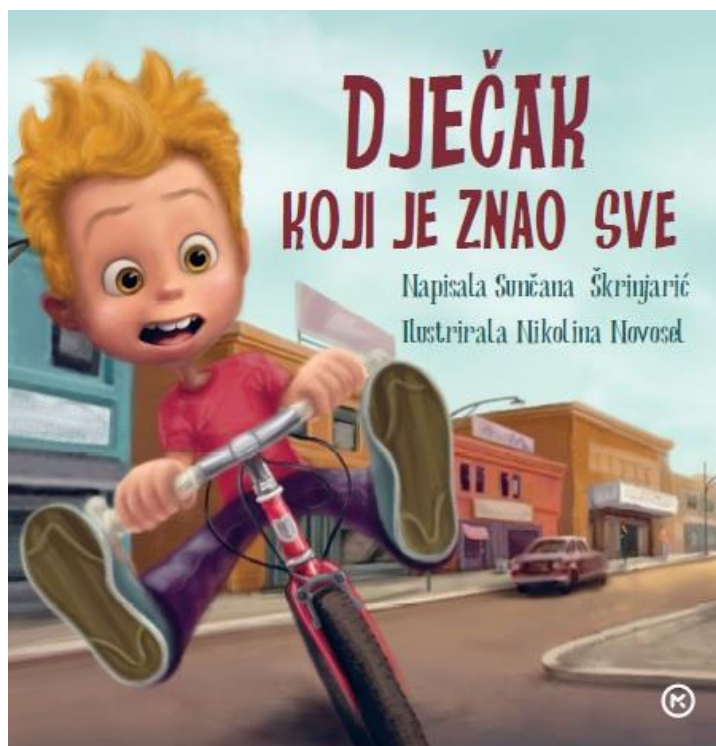
Slika 24. Naslovnica slikovnice *Golub i sokol* autora teksta Božidara Prosenjaka i ilustratorice Ivane Guljašević

Korjenčica je slikovnica o prijateljstvu dječaka, vjeverice i hrasta koja govori o pohlepi čovjeka za bogatstvom i materijalnim stvarima. Dječak je provodio vrijeme u šumi i stvorio divno prijateljstvo s vjevericom i hrastom, no zbog pohlepe Gramizavac je zasjekao stablo koje se nije oporavilo. Unatoč tome, prijateljstvo je opstalo, hrast je bio premješten u sigurnu zonu nakon siječe, a nakon odlaska vjeverice šumska vila Korjenčica dobila je dom kraj dječaka koji je bio sretan što je našao prijateljicu i oslonac u životu. Slikovnicu je napisala Rozalija Ovčar, kojoj je pravo ime Tatjana Kotarski, a ilustrirala ju je Ana Kadoić. Ilustratorica koristi tehniku akvarela te prevladavaju pastelne nijanse, roza, plava i zelena. Ilustracije su oblikovane ekspresivnim stilom gdje naglašava emocije bojama i potezima kista. Prilikom korištenja pastelnih nijansi, za osjećaj sreće i slobode koristi zelenu i plavu boju, a za ljutnju i bijes ljubičastu i crvenu boju. Korjenčica je prikazana bijelom bojom kojom se prikazuju anđeli i sloboda. Slikovnica je izdana 2008. godine.

Slika 25. Naslovnica slikovnice *Korjenčica* autorice teksta Rozalije Ovčar i ilustratorice Ane Kadoić

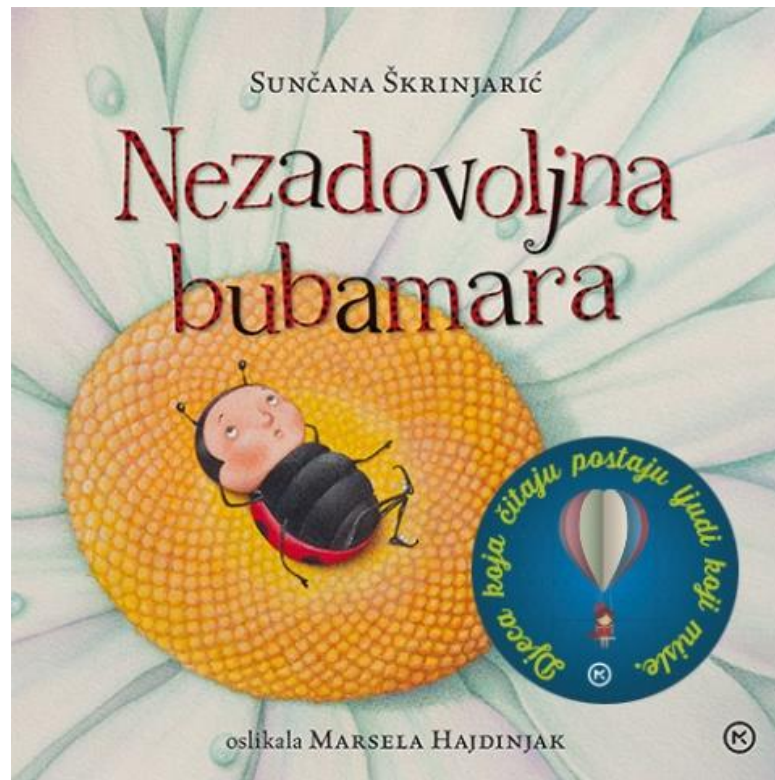
Slikovnica *Dječak koji je znao sve* govori o dječaku Edi koje je znao sve. Prva slova naučio je prije škole, pročitao je gotovo sve knjige koje postoje, odgledao je sve predstave, bio najbolji u sportovima, govorio sve svjetske jezike, sve dok jednog dana nije trebalo pokazati vještine u vožnji biciklom. Tada je istina izašla na vidjelo, da Edo zapravo ne zna sve i morao je prijateljima priznati da zapravo ne zna voziti bicikl. Slikovnica poručuje da je ponekad bolje biti iskren, a ne skrivati istinu od prijatelja, jer kad-tad se ona otkrije. Isto tako, da treba priznati kad nešto ne znaš jer ne znaju uvijek svi sve. Znanje je moć koju posjedujemo, ali potrebno je mnogo učiti kako bismo ga stekli. Priču je napisala Sunčana Škrinjarić, a ilustrirala Nikolina Novosel. Ilustracije u slikovnici napravljene su u digitalnom računalnom programu. Vedre su i zanimljive. Ilustratorica koristi trodimenzionalni prikaz, a detalje prikazuje maštovito i raskošno. Koristila je nježne nijanse boja. Dječak je stavljen u prvi plan. Tekst slikovnice u simetriji je s ilustracijama s kojima čini cjelinu te se nalazi u kutovima stranica, otisnut bijelom bojom koja je suprotnost pozadinskim ilustracijama. Izdana je 2016. godine.

Slika 26. Naslovnica slikovnice *Dječak koji je znao sve* autorice teksta Sunčane Škrinjarić i ilustratorice Nikoline Novosel

Sunčana Škrinjarić napisala je i slikovnicu *Nezadovoljna bubamara*, a oslikala ju je Marsela Hajdinjak. Slikovnica govori o bubamari koja nije bila zadovoljna svojom bojom i crnim točkicama, već je željela biti zelene boje kao njezin prijatelj skakavac. Nije znala kako postati zelena, sve dok jednog dana nije uronila u slikarevu boju za platno. Nastala je zelena bubamara, ali nisu je doživljavali, prijateljice bubamare su je odbacile i bile ljute na nju. Zamolila je prijatelja skakavca kako da promijeni boju natrag u crveno s crnim točkicama, preporučio joj je boravak na kiši. Čekala je cijeli dan, cijelu noć, sve do drugog jutra dok nije pala kiša i oprala joj zelenu boju. Kasnije je razmišljala o žutim točkicama, no skakavac je rekao kako bubamare nikad nisu zadovoljne izgledom. Ova bubamara željela je biti posebna u odnosu na svoje prijateljice. U slikovnici se nalaze klasične ilustracije životinjskog mikrosvijeta. Prevladava zelena boja koja simbolizira prirodu, travu, lišće te plava koja simbolizira rijeku. Osim plave i zelene, u slikovnici ima i mnogo crvene boje kojom su prikazane bubamare. Pozadinska boja stranica je zelena. Tekst je pisan velikim tiskanim slovima kako bi se čitatelji početnici lakše snašli prilikom čitanja. Priča je jednostavna i lako razumljiva. Ilustracije su oslikane akvarelom. Ilustratorica je za ilustriranje ove slikovnice dobila Pohvalu u sklopu nagrade *Grigor Vitez* za umjetničko ostvarenje u

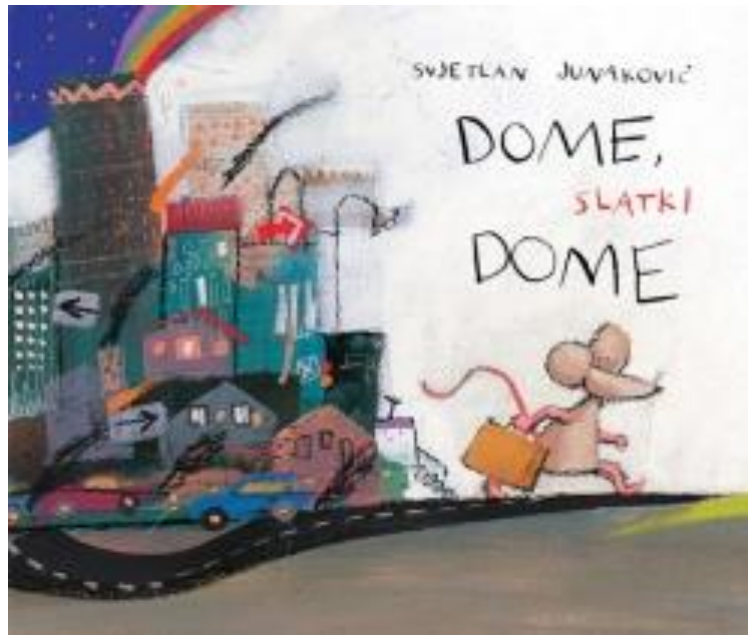
slikovnici. Slikovnica govori o posebnosti svakog bića i ponekad teškoj prilagodbi onih drugačijih okolini. Slikovnica je izdana 2012. godine.

Slika 27. Naslovnica slikovnice *Nezadovoljna bubamara* autorice teksta Sunčane Škrinjaric i ilustratorice Marsele Hajdinjak

Svjetlan Junaković u slikovnici *Dome, slatki dome* piše o mišu koji je odlučio otići iz svojeg grada u potragu za boljim mjestom za život. Hodajući šumom, sreo je sovu koja ga je ohrabrila i potaknula da nastavi put. Šuma je postajala gušća i pretvorila se u prašumu. Tamo je sreo majmuna koji ga je poveo sigurnim putem dalje. U savani je sreo slona koji ga je prenio na leđima dalje. Stigavši u pustinju, razgovarao je s devom, ali brzo nastavio dalje. Kad je stigao do rijeke, sjeo je na kovčeg i odmorio, sreo je krokodila i on ga je uputio do čamca. Rijeka ga je odvela do mora, no shvatio je da to nije mjesto gdje bi želio ostati. Veslao je dalje do pingvina, ali misli su ga vodile kući. Umoran i pomalo tužan sreo je pticu Lu koja se vraćala njegovoj kući i pomogla mu je, povela ga je kući. Bio je veoma sretan kad je stigao kući, ali pomalo umoran. Nije znao je li to sve bio samo san ili java, no uspio je pozdraviti svoje prijatelje i poželjeti im laku noć. Autor poručuje slikovnicom kako prijatelji uvijek služe za pomoć. Slikovnica je pisana tiskanim slovima crne boje. Tekst je kratak i jasan, ponekad prelazi cijele stranice, a ponegdje je stisnut, što simbolizira dječju razigranost. Samim time, tekst je dio ilustracije. Djeluje kao da je nacrtan u slikovnici. Oslíkana je naivnim

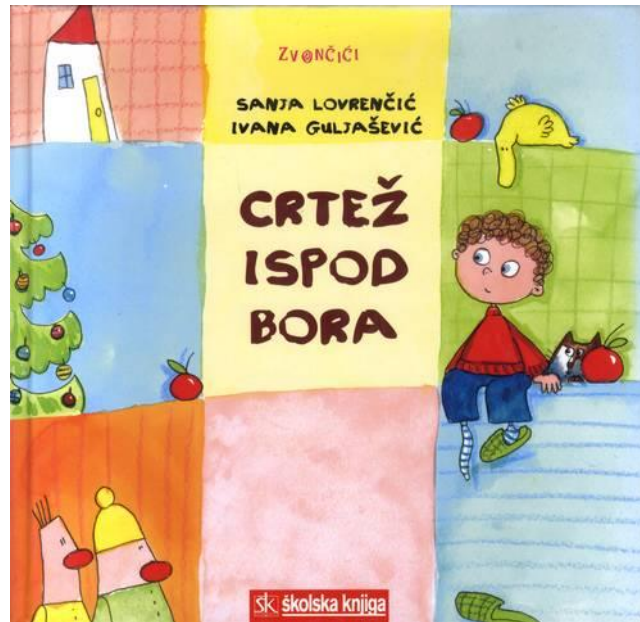
stilom, gdje autor, koji je ujedno i ilustrator, koristi dvodimenzionalne i jednostavne oblike te prikaz likova. Tehnika kojom se koristi su pastele. Životinje u slikovnici prikazane su antropomorfno. Pozadine su prilagođene mjestima o kojima se piše. More je prikazano plavom bojom, pustinja žutom i smeđom. Boja ima značajnu ulogu u slikovnici jer uvodi u svaki ambijent u kojem se nalazi mišić. Svaka ilustracija zauzima dvije stranice u slikovnici. U ilustracijama vlada sklad koji je određen elementima koji se ponavljaju. Slikovnica je izdana 2000. godine.

Slika 28. Naslovnica slikovnice *Dome, slatki dome* autora i ilustratora Svjetlana Junakovića

Slikovnica Sanje Lovrenčić *Crtež ispod bora* govori o dječaku Nevenu koji je ispod bora našao bojice te je slikao u svoj veliki blok gdje je bilo praznih listova. Nacrtao je kuću koja mu se učinila usamljenom pa je pokraj nje nacrtao čovječuljka. Zatim je taj čovječuljak oživio i isplazio jezik, okrenuo leđa i otišao u nacrtanu kući. Nacrtao je još jednog pa je i taj drugi oživio i bio jednako nepristojan. Dječak Neven bio je u čudu jer su njegovi crteži oživjeli. Odlučio ih je poslati baki u Zadar u obliku božićne čestitke. Poanta priče je da mašta, posebno dječja, nema granica i da najjednostavniji pokloni ujedno mogu biti najvrjedniji. Tekst je kratak, nekoliko rečenica po stranici u kojima je savršeno spojeno bajkovito i ono što je djeci poznato i blisko. Kroz cijelu slikovnicu provlači se humor. Stil pisanja i slike pomalo su retro, ali su poruke svevremenske i bitne. Ilustracije su prilagođene priči i tekstu. Slikovnica je izražajnog kolorita i raznolikih tekstura. Prikazani su divno i veselo nesavršeni svjetovi – onaj u kojem Neven živi i onaj koji crta: negeometrijske slike, iskrivljeni i kosi okviri

prozora, nesimetričnost, nepravilne kuglice na boru. Slikovnica je puna duhovitih scena. Izdana je 2004. godine.

Slika 29. Naslovnica slikovnice *Crtež ispod bora* autorice teksta Sanje Lovrenčić i ilustratorice Ivane Guljašević

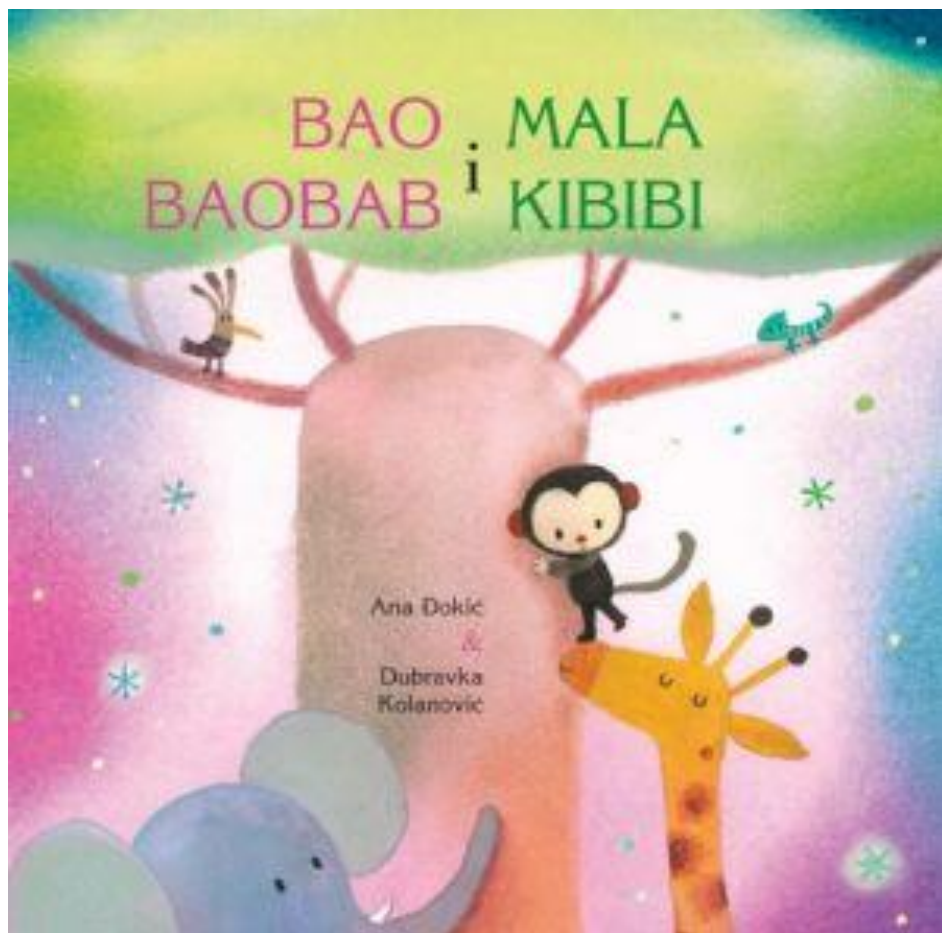
Ana Đokić napisala je slikovnicu *O djevojčici koja nije znala crtati, velikom čarobnjaku i zaljubljenom krokodilu*, a ilustrirao ju je Darko Macan. Slikovnica govori o djevojčici koja nije znala crtati pa je otišla po pomoć Velikom Čarobnjaku koji nije imao vremena za nju. Molila ga je da je nauči crtati, zadavao joj je teške zadatke i mislio da će odustati, no ona se nije predavala. Svakodnevno je hodala po nove zadatke, a on sve ljući zadavao joj nemoguće stvari sve dok joj jednog dana nije zadao da nacrtat zaljubljenog krokodila i napomenuo kako je to nemogući zadatak. Djevojčica je bila uporna, jako uporna i uspjela je u tome što do sad još nitko nije, nacrtala je zaljubljenog krokodila. Kad je uspjela u crtežu, pomoć krokodila joj više nije bila potrebna. Poanta priče je da treba biti uporan i ne odustajati od svojih snova. Ilustracije su prikazane plošno, dvodimenzionalno. Ilustrator je oslikao slikovnicu služeći se naivnim, dječjim stilom. Crteži su nalik na dječje. Tekst je crne boje, pisan velikim i malim tiskanim slovima. Crteži likova nacrtani su grafitnom olovkom i crnim flomasterom, a obojani akvarelom. Važnije situacije u slikovnici prikazane su većim i detaljnijim crtežima. Primjerice, izraz lica i pokreti rukom. Pozadina slikovnice je bijele boje. Slikovnica je izdana 2012. godine.

Slika 30. Naslovnica slikovnice *O djevojčici koja nije znala crtati, velikom čarobnjaku i zaljubljenom krokodilu* autorice priče Ane Đokić i ilustratora Darka Macana

Ana Đokić napisala je i slikovnicu *Bao Baobab i Mala Kibibi* koja govori o nerazdvojnem prijateljstvu između baobaba i male Kibibi, ali i ostalih životinja koje su živjele u savani. Sve je bilo odlično, no jednog dana su s neba iščezli oblaci, nestao je vjetar, hijene su se prestale smijati, zrikavci su utihnuli, zmije otpuzale, papagaji odletjeli i došla je suša. Slonovi, žirafe, lavovi i majmunovi krenuli su na daleki put. U krošnji baobaba ostala je samo malena Kibibi. Bila je previše mlada i naivna i nije se bojala ničeg pa ni velike suše. Tako su Bao i Kibibi ostali živjeti zajedno. Jako afričko sunce sjalo je iznad njih. Bao je crpio vodu iz vlastitog debla, no kako su prolazili dani, tjedni pa i mjeseci, suša nikako nije prolazila. Bao se počeo smanjivati sve brže i brže. Jednog jutra Kibibi se probudila na zemlji, a pokraj nje je stajao sasvim maleni Bao i jedva šaptao kako se boji da će uskoro nestati. Kibibi je istog trena pojurila da spasi prijatelja. Trčala je cijeli dan i cijelu noć sve dok nije sustigla ostale životinje i zamolila ih za pomoć. Sve životinje uskočile su u pomoć i donijele Bao vodu. Kad su svi stigli, dali vodu Bao, nebom su se navukli sivi oblaci i počela je padati kiša. Bao je počeo rasti i rasti. Kad su oblaci potrošili svu kišu, ponovno je zasjalo jako afričko sunce i opet je sve bilo kao prije. Svi prijatelji pristigli su u pomoć prijatelju u nevolji i zajedničkim snagama su pomogli. Na početku slikovnice i na kraju slikovnice potrebno ju je okrenuti kako bi se pročitale prve i zadnje stranice što ju čini

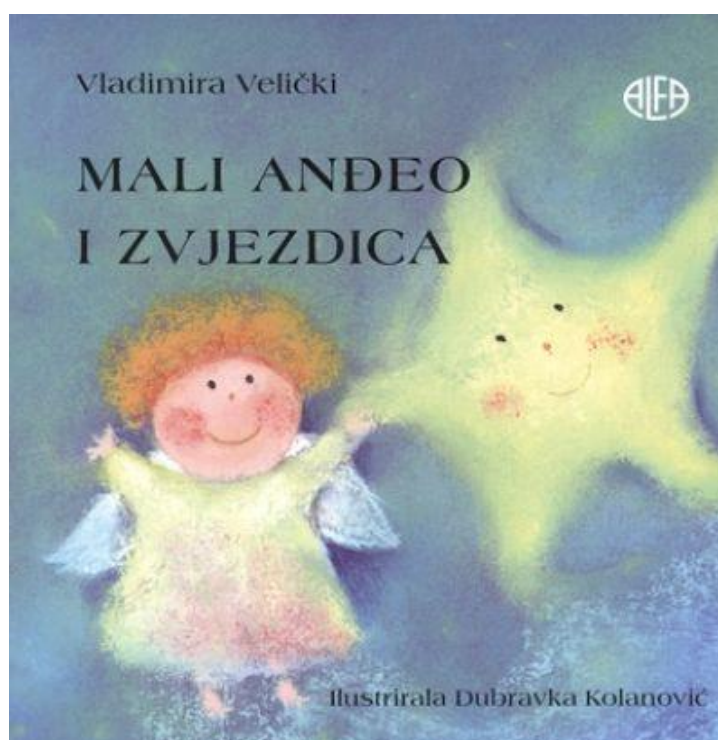
dinamičnijom i zanimljivijom. Autorica je na predivan način ispričala priču o prijateljstvu na djeci blizak način. Ilustracije su nenametljive, a u ključnim dijelovima priče iznenade. Autorica je svojim opisima drveta i prijateljstva dočarala da čitatelj zamišlja pred sobom upravo te detalje, a samim time, ilustratorica je svojim crtežima u potpunosti dočarala drvo i ostale situacije iz priče. U prvom planu su glavni likovi priče, malena Kibibi u velikoj krošnji čudesnog Bao Baobaba. U sjeni tog drveta nalaze se ostali likovi koji su smješteni u drugi plan. Glavni likovi crteža su životinje, a priroda jedan od najvažnijih izvora inspiracije, ponajprije kroz odabir tema o egzotičnim životinjama. Ilustracije su bogate i harmonične, pune mira i sklada. Slikovnica je oslikana akvarelom, prevladavaju nježne pastelne nijanse te su prikazani pejzaži. Ilustratorica Dubravka Kolanović se koristila ekspresivnim stilom pri čemu je bojom naglasila važnost emocija. Izdana je 2016. godine.

Slika 31. Naslovnica slikovnice *Bao Baobab i Mala Kibibi* autorice Ane Đokić i ilustratorice Dubravke Kolanović

4.7. Slikovnice o religiji

Autorica Vladimira Velički u slikovnici *Mali anđeo i zvjezdica* opisuje koliko je bitno imati oslonac i prijatelje. Slikovnica dijelom spada u obiteljske slikovnice, a većim dijelom u religijske. Kad su Marija i Josip putovali i tražili sigurno mjesto, pronašli su štalicu. Do nje ih je osvjetljavala zvjezdica te im anđeo kazivao put da sigurno stignu na odredište. U toplini i ljubavi roditelja i anđela na svijet dođe maleni Spasitelj. Ilustratorica koristi tehniku akvarela. Ilustracije su oslikane impresionistički i suptilno, a emocije naglašene bojom. Ilustracije i tekst su u simetriji, nadopunjuju jedno drugo. Anđeo je oslikan bijelom bojom, a nebo plavom. Slikovnica je izdana 2011. godine.

Slika 32. Naslovnica slikovnice *Mali anđeo i zvjezdica* autorice teksta Vladimire Velički i ilustratorice Dubravke Kolanović

4.8. Slikovnice o tabu temama

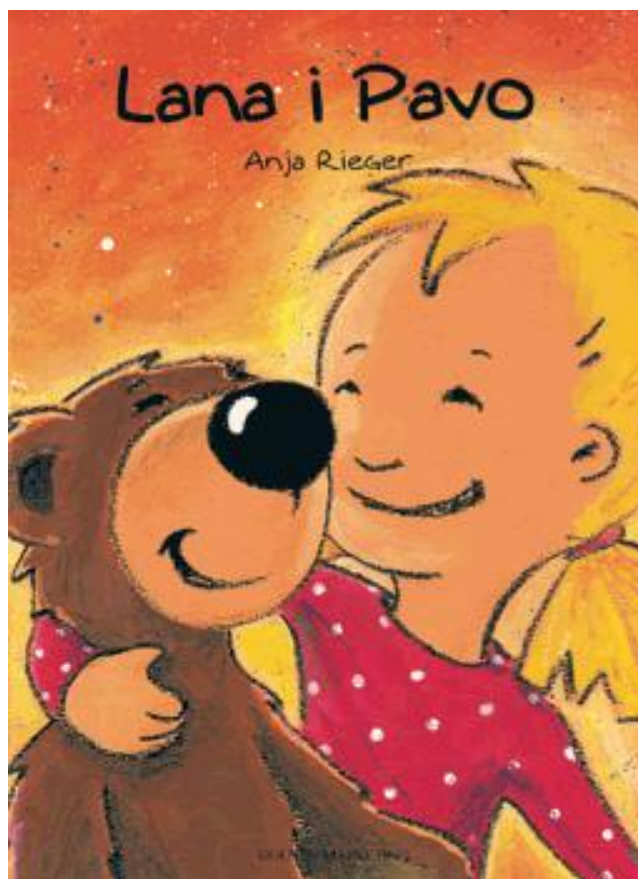
Na hrvatskom tržištu ne postoji velik broj slikovnica koje govore o tzv. tabu temama. Tako nekolicina slikovnica, koje dolazi s svjetskog tržišta unatrag nekoliko godina mogu se pronaći i u hrvatskim knjižnicama. Problemske slikovnice koje govore o tabu temama progovaraju ponekad o lakšim, a ponekad o težim temama. U teže teme problemskih slikovnica spadaju smrt, nasilje, spolno zlostavljanje i slično. Upravo se

u slikovnici *Obiteljski album* autorica Sylvie Deinert i Tine Krieg i ilustratorice Ulrike Boljahn prikazuje jedna od težih tema, spolno zlostavljanje. U slikovnici se prikazuje jedna mišja obitelj koja živi skromnim životom, u svome ležaju. Obitelj čine mama, tata, dvije kćeri – Kikica i Pinkica i stric Joja. Kikici i Pinkici nije bilo dozvoljeno izlaziti iz ležaja jer je to predstavljalo opasnost za njih dvije, jer nisu znale kakva ih zapravo opasnost čeka unutar obitelji. Stric Joja spolno je zlostavljao mišicu Pinkicu. Pinkica je voljela prelistavati obiteljski album i pazila da ga pritom ne uprlja. Stric Joja poklonio joj je lutkicu koju je nosila svuda, a za tu lutkicu morala mu je dati smiješnu pusu. Jednog dana lutkica je ostala izvan ležaja jer su se Pinkica i Kikica uplašile mačka koji ih je posjetio te su otrčale bez lutkice. Nakon toga bilo im je zabranjeno ići gore, osim uz pratnju nekog starijeg. Stric Joja ponudio se da ide zajedno s Pinkicom po lutkicu, ali ju je počeo jako pritiskati uza se što se njoj nije sviđjelo. Dodiri su bivali sve češći, a Pinkica se nije uspijevala izvući i nije znala što da učini jer joj je stric Joja zaprijetio ako ikome kaže da će uništiti obiteljski album koji toliko voli. Pinkica je voljela slušati i čuvati tajne, no takvu vrstu tajni kakve joj je pričao stric Joja nije voljela. Sve više vremena provodila je sama, bez strica Joje. Jednog dana, kada se pokušavala odvojiti od strica Joje, upala je u zamku, no stric Joja nije joj želio pomoći, pobjegao je od nje, no zabio se u lampu i ostao zaglavljen u njoj. Mačak je uzeo strica Joju sa sobom, a Pinkicu je ostavio zaglavljen u stupici gdje ju je pronašla Kikica i spasila mama. Potom je Pinkica sve ispričala mami što joj je stric Joja radio. Pinkica se samo brinula oko obiteljskog albuma, no mama joj je objasnila da ona nije ništa kriva i da se albumu neće ništa dogoditi. Iz albuma je maknuta stričeva slika kojoj tamo više nije mjesto. Slikovnica objašnjava da su najčešći spolni zlostavljači djece osobe koje su djeci bliske i za koje se nikad ne bi ni pomislilo da su zlostavljači. Autorice su umjesto ljudskih likova koristile miševe kako bi se upravo tema spolnog zlostavljanja odmaknula od dječje realnosti što djeci zapravo može pomoći ako se nađu u takvoj situaciji. Ilustratorica prikazuje u slikovnici dominaciju strica Joje nad Pinkicom prikazujući ga uvijek većim, stavljajući ga u prvi plan, smanjujući Pinkicu, no kad ga mačak uhvati, stric Joja se smanjuje, a time se smanjuje i dominacija. Boje koje su korištene su tmurne i hladne. Prevladavaju zelena, smeđa i siva. Crteži su jednostavno prikazani, realističkim stilom. Tehnika slikanja je pastela. Tekst je kratak, jasan i koncizan. U simetriji je s ilustracijama i međusobno se nadopunjuje s njim. Stric Joja nosi crvenu odjeću što simbolizira opasnost, a mačak plavu što simbolizira oslobođenje i mir. Slikovnica je izdana 2004. godine.

Slika 33. Naslovnica slikovnice *Obiteljski album* autorica Sylvie Deinert i Tine Krieg i ilustratorice Ulrike Boljahn

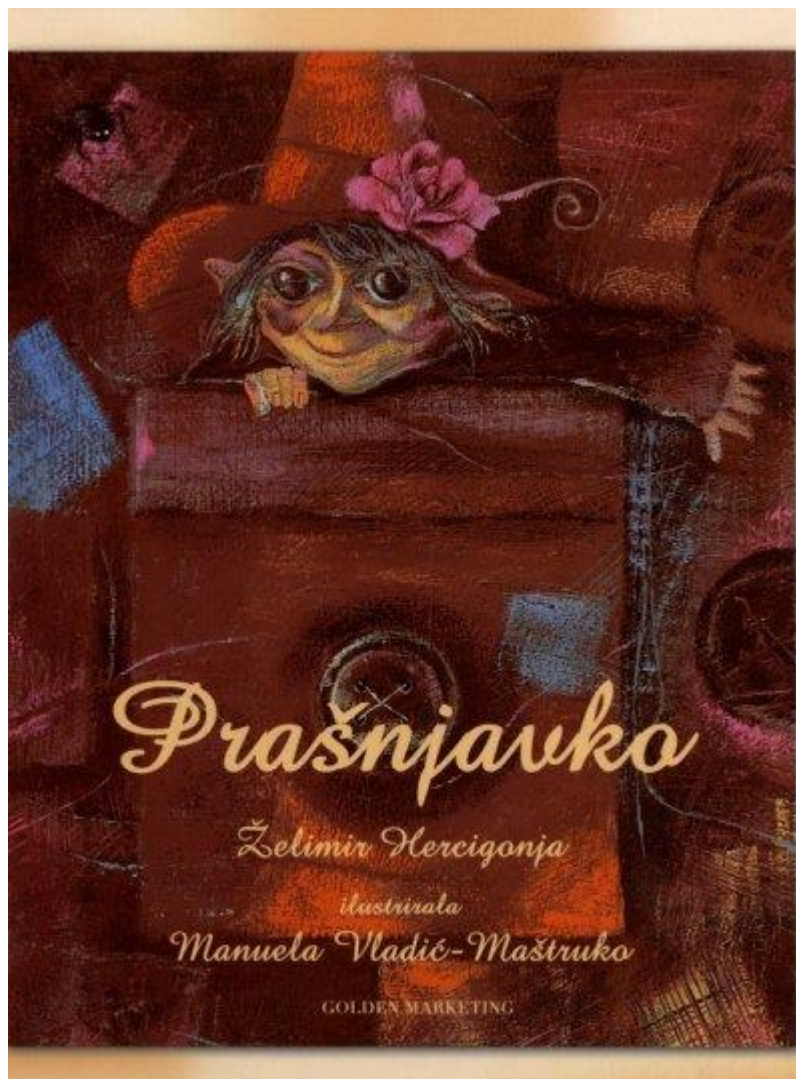
Još jedna slikovnica koja govori o zlostavljanju je *Lana i Pavo* autorice Anje Rieger. Slikovnica govori o djevojčici Lani koje je imala medvjedića Pavu kojeg je obožavala. Češljala ga je, prala mu zube, vodila ga u šetnje, vozila na biciklu, no nije vidjela da Pavo ponekad trpi zbog njezinih postupaka. Jednog dana Pavi je bilo dosta i poduzeo je nešto. Djevojčica Lana je spavala i čudno sanjala, upravo tad je ona trpjela sve ono što je do tada trpio Pavo, češljanje, pranje zubi i ostalo. Kad se probudila, nije znala je li to stvarnost ili samo san. Od tog dana djevojčica je promijenila svoje ponašanje. Slikovnica govori kako ponekad postoji zlostavljanje bez da osoba zna da to radi, odnosno radi to nesvjesno. Stoga, treba pripaziti na ponašanje i ponekad preispitati svoje postupke da ne bi naštetili ljudima oko sebe ili sebi. Slikovnica je oslikana pastelama i prevladavaju topli tonovi i jednostavne, lijepe i duhovite ilustracije. Likovi su precizni i realistični. Stil slikanja je jednostavan, nalik na dječje crteže. Tekst je zanimljiv i topao te prati ilustracije. Sastoji se od kratkih rečenica i pisan je crnom bojom. Slikovnicu je ilustrirala autorica Anja Reiger, a izdana je 2001. godine.

Slika 34. Naslovnica slikovnice *Lana i Pavo* autorice i ilustratorice Ane Rieger

Slikovnica *Prašnjavko* autora priče Želimira Hercigonje i ilustratorice Manuele Vladić-Maštruko potiče čitatelje na čitanje i promišljanje o pročitanom. Prašnjavko je bio patuljak koji je živio na tavanu, u carstvu prašine i nereda, i više od svega mrzio je red i čistoću. Spavao je u džepu iznošenog zimskog kaputa što je visio na tavanskoj gredi. Uživao je na tavanu provoditi vrijeme, tu je bio njegov dom. Uživao je gledajući i čitajući fotografije i pisma što ih je vlasnik donosio na tavan. Obožavao je šareno obojane patuljke. No, kad je ostarjeli vlasnik kuće preminuo, u kuću su se uselili novi, mladi stanari te su odmah počeli čistiti kuću, najprije su krenuli od tavana. Prašnjavko je bio ljut, tužan i razočaran što su brisali sve njegove tragove, uspomene i što su sve stvari odlazile u zaborav. Stoga je Prašnjavko odlučio otići. Spustio se kroz tavansko okno do ceste, ugledao je stvari starog vlasnika, uzeo je sebi najmilije stvari i krenuo ulicom što je vodila iz grada. Kiša je natopila sva sjećanja koja su ostala na ulici i otišla u zaborav na neko od smetlišta grada. Slikovnica u sebi sadrži pouku, da se stvari mogu promijeniti preko noći te da se ponekad moramo znati nositi s promjenama. Ponekad promjene potiču na razmišljanje, ali često su dobrodošle jer donose nove pustolovine. Tekst u slikovnici nalazi se na lijevoj strani u gornjem dijelu stranice. U simetriji je s

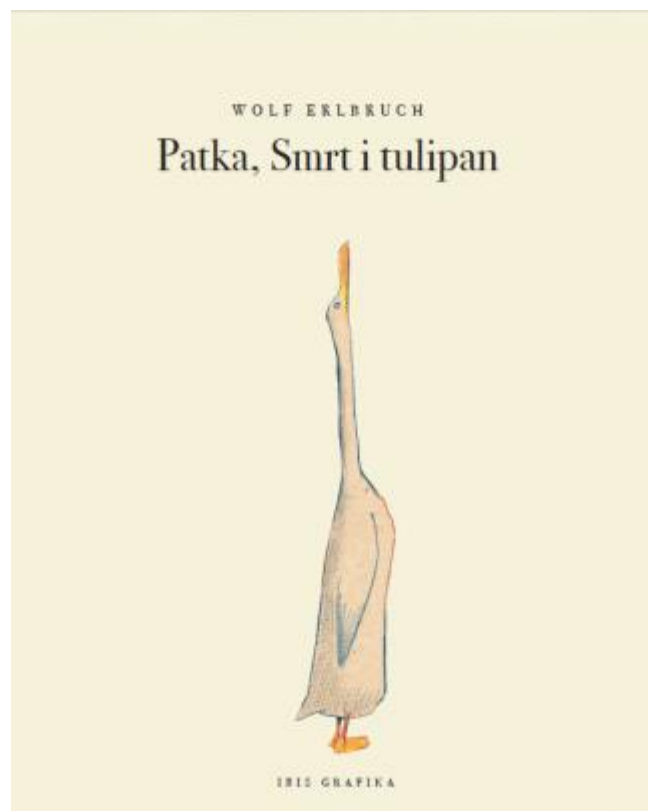
ilustracijama koje su oslikane pastelama. Ilustratorica je koristila hladne boje poput smeđe, zelene, crne, plave i ljubičaste kako bi dočarala sjetu, tugu, napuštenost i žalost. Ilustratorica se služila apstraktnim stilom i istaknula je likovne elemente kao što su boja, forma, koncepti. Likovi su prikazani mistično i nadrealno. Slikovnica je izdana 2002. godine.

Slika 35. Naslovnica slikovnice *Prašnjavko* autora priče Želimira Hercigonje i ilustratorice Manuele Vladić-Maštruko

Smrt je jedna od težih tema za djecu, ako ne i najteža.. Upravo takvu slikovnicu napisao je Wolf Erlbruch pod naslovom *Patka, smrt i tulipan*. Preveo ju je Krešimir Krnic. Priča govori o patki koja sretne smrt, koja ju prati cijeli život. Najprije je bila uplašena, potom je Patka upoznala Smrt i razgovarale su. Cijelo ljeto provodile su zajedno, kupajući se u jezeru, penjući se na stabla, ali ujedno su vodile razgovor o životu i smrti. Polako su svoj odnos razvile u prijateljski i prihvatile činjenicu da je smrt sastavni dio života. Kad je za to dolazilo vrijeme, Patki je postalo hladno, počeo

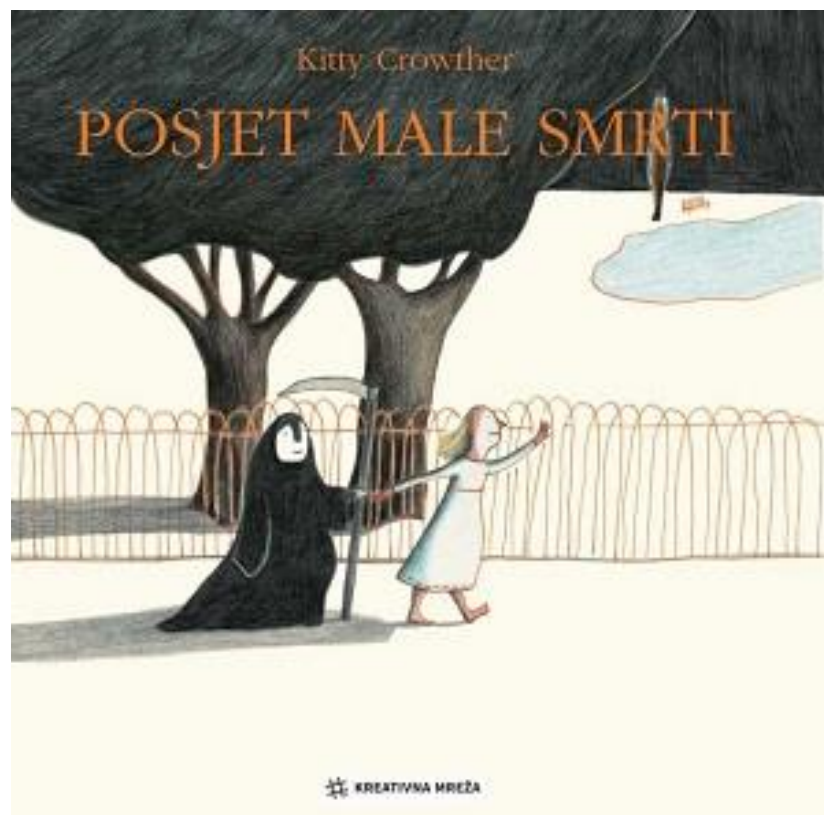
je snijeg i Patka je prestala disati. Smrt je gledala Patku koja je nepomično ležala, oprezno ju je polegla u vodu i gledala sve dok joj se izgubila iz vida. Pomalo tužna prihvatila je činjenicu da Patke više nema i da je život takav. Priča je jednostavna, napisana tako da je svaki čitatelj razumije, ali ujedno daje jednostavne odgovore na pitanja koja djeca često postavljaju, a na koja roditelji ne odgovaraju, iz neznanja ili nelagode. Ilustracije su jednostavne, oslikane naivnim stilom. Priča je jednostavna, a jednostavan je i prikaz likova patke i smrti. Ilustracija izdužene patke podignuta vrata ispod naslova potiče na čitanje slikovnice. Tema smrti teška je i rijetko se progovara o tome, a posebno privlači ilustracija smrti nježnog osmjeha razvučenog preko lubanje. Izduženi likovi svojim kretnjama popunjavaju ono što nije izrečeno u slikovnici, a bjelina papira ostavlja prostor za promišljanje. Tekst slikovnice nalazi se na bijeloj podlozi. Napisan je većim fontom slovima crne boje. Slikovnica je izdana 2018. godine u hrvatskom izdanju.

Slika 36. Naslovnica slikovnice *Patka, Smrt i tulipan* autora i ilustratora Wolfa Erlbrucha

Kitty Crowther također se dotakla tematike smrti u slikovnici *Posjet Male Smrti*. Slikovnicu je s francuskog prevela Ema Pongrašić. Priča govori o posjeti Male Smrti koja dolazi svima koji umiru. Svi je se boje te je ona usamljena i tužna. Nije joj drago što je se svi boje i što ju nitko ne voli. Jednog dana sve se promijenilo, kad je stigla

kod djevojčice Elwise koja je bila bolesna, ali dočekala ju je s radošću. Od tog vremena zajedno su posjećivale umiruće koji su s osmjehom dočekivali djevojčicu s krilima i Malu Smrt. Iako je tema smrti još uvijek pomalo tabu tema, osobito kad su u pitanju djeca, autorica na jednostavan i prilagođen način iznosi činjenice o smrti koje djeca mogu razumjeti te pokazuje kako je smrt sastavni dio života te je takovu moramo prihvatiti i znati se nositi s njome. Ilustracije su jednostavno prikazane, dječjim stilom, prizori su uokvireni. Kroz slikovnicu se može raspoznati da u smrti ima i lošeg, ali i onog dobrog. Korištene su jednostavne zakrivljene linije, neravnomjerno raspoređene. Crteži su jednostavni kako bi ih djeca lakše razumjela. Kroz cijelu slikovnicu istaknuto je svijetlo, odnosno žuta boja na svjetiljkama, što simbolizira nadu i poslije smrti. Autorica Kitty Crowther ujedno je i ilustratorica slikovnice. Atmosfera je postignuta poetskim rečenicama i poetskim crtežom. Slikovnica je oslikana drvenim bojicama i flomasterima. Tekst je smješten na dno stranica slikovnice. Rečenice su kratke i razumljive, u simetriji s ilustracijama. Kroz slikovnicu se, osim suočavanja sa smrću, provlači i ljubavna priča između smrti i anđela. Izdana je 2020. godine u hrvatskom izdanju.

Slika 37. Naslovnica slikovnice *Posjet Male Smrti* autorice i ilustratorice Kitty Crowther

4.9. Slikovnice o Drugima/Drugome

Neprofitna udruga *Kreativna mreža* iz Zagreba koja se bavi popularizacijom knjige i književnosti za djecu i mlade pokrenula je projekt *Šalji dalje!* u okviru kojeg na svojoj Facebook stranici *Slikovnica – prozor u svijet* objavljuju kompletne slikovnice iz vlastitog nakladničkog programa, a urednica je Ana Đokić. Slikovnice su dostupne besplatno i mogu ih čitati svi uzrasti. Projekt je započeo u ožujku 2020. godine objavom putopisne slikovnice *Djeca Himalaje* koja je tiskana pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Grada Zagreba. Autor teksta slikovnice *Djeca Himalaje* poznati je hrvatski putopisac, skladatelj, povjesničar umjetnosti, fotograf i dugogodišnji suradnik časopisa *Meridijani*, Branko Kladarin. Ilustracije u toj slikovnici napravila je Aleksandra Nina Knežević. Putopisac Branko Kladarin u slikovnici *Djeca Himalaje* opisuje kakvim životom se živi u dalekoj Himalaji, najvećem planinskom lancu na svijetu s najvišom planinom na našem planetu. Pomno opisuje život djece koja su bez struje, računala i interneta, koja nemaju autiće i mobitele za igru već sami stvaraju igre i zajedno provode vrijeme igrajući se loptom, jašući na magarcima i jedući svakodnevno iste obroke, šaku riže s ponekim povrćem koje naraste u tom hladnom predjelu. Postoje budistički samostani u kojima djeca žive i školuju se, rano se bude i odlaze u škole. Poznati su po ispijanju velikih količina slanog čaja, poznatog po nazivu gur-gur. Kad dođe vrijeme praznika, odlaze pješke kućama, putujući 7-8 dana po hladnoći. Kad padne mrak, spavaju u špiljama, nalože vatru i prežive noć. Također, autor u slikovnici savjetuje što treba ponijeti sa sobom na put na Himalaju i završava slikovnicu pjesmom o tom putu. U slikovnici se nalazi mnoštvo fotografija koje je autor zabilježio prilikom odlaska na Himalaju. Ilustracije su digitalno napravljene, a uz te ilustracije umetnute su fotografije. Slikovnica je izdana 2020. godine.

Slika 38. Naslovnica slikovnice *Djeca Himalaje* autora Branka Kladarina i ilustratorice Aleksandre Nine Knežević

Damir Vujnovac u slikovnici *Djeca Sahare* opisuje život u Sahari. Ukratko predstavlja kontinent Afriku, a potom u svakom poglavlju kulturu, običaje i način života kroz priču pojedinog djeteta. Opisuje život djece u izbjegličkom kampu u Africi, opisuje svakodnevicu života u pustinji, radost djece kad padne kiša, ali i zabrinutost odraslih zbog urušavanja kuća koje su građene od blata, opisuje kako je to živjeti dugi niz godina takvim životom, načine igara djece, od kamenčića, lopte, oponašanja roditelja i brige za mlađe braće i sestre, odlaske u školu, priče koje im roditelji pričaju prije spavanja. U školi uče jezike i pisma, ali sva djeca znaju i španjolski, koji potječe od njihovih djedova, na geografiji uče o drugim kontinentima. Opisuje obroke koje konzumiraju, ali i vole dijeliti s gostima koji ih posjete na njihovom kontinentu. Na kraju slikovnice nalazi se kratki hrvatsko-španjolsko-hassania rječnik te nekoliko uobičajenih pozdrava, pitanja i riječi koje je autor pripremio za čitatelje. Slikovnica obiluje fotografijama djece u Sahari i crtežima koji su nacrtani flomasterom koje je ilustratorica vizualno upotpunila, koji pristaju uz fotografije. Slikovnica je izdana 2020. godine.

Slika 39. Naslovnica slikovnice *Djeca Sahare* autora Damira Vujnovca i ilustratorice Aleksandre Nine Knežević

Autorica Ana Đokić svoj put i obilazak Indije te razgovor i vrijeme provedeno s djevojčicom Aruši opisala je u slikovnici *Djeca Indije – Aruši*. U toj slikovnici prikazuje se život u Radžastanu kroz vizuru osmogodišnje djevojčice Aruši koja zarađuje za život baveći se akrobacijama po svetkovinama i festivalima. Djevojčica ne polazi školu, sama zarađuje za život, a izvodeći akrobacije na užetu, uživa i osjeća se sretno. Na samom početku slikovnice autorica opisuje put do sela u kojem živi Aruši, potom opisuje kulturu u Indiji, iznosi geografske činjenice poput broja stanovnika, smještenosti i civilizacije. Slikovnica također ima brojne fotografije koje zasigurno mogu zainteresirati čitatelja da upozna kulturu i stanovništvo Indije i djevojčicu Aruši. Fotografije je prikupio Branko Kladarin, a Aleksandra Nina Knežević slikovnicu je upotpunila životopisnim ilustracijama i grafičkim dizajnom. Šarena, užarena, divna i opasna Indija ovom putopisnom slikovnicom približena je malim i velikim čitateljima. Izdana je 2020. godine.

Slika 40. Naslovnica slikovnice *Djeca Indije - Aruši* autorice Ane Đokić i ilustratorice Aleksandre Nine Knežević

5. ZAKLJUČAK

Slikovnica je najčešće prva knjiga s kojom se dijete susreće. Prvi put se pojavila u 17. stoljeću i kroz godine se razvijala. Ono što povezuje slikovnice je to da najveći broj slikovnica sadrži slikovni i tekstualni dio. Slikovnice se razlikuju po načinu pisanja i ilustriranja, ali i po vrsti teme koju obrađuju. S tematskog aspekta postoji širok raspon slikovnica – slikovnice o životinjama, školstvu, obitelji, prijateljstvu, religiji, emocijama, astronomiji, povijesnim temama, tabu temama i ostale. Iako u suvremenom hrvatskom kontekstu dominiraju slikovnice o obitelji gdje dijete dobiva sliku o idealnoj obitelji, što je pozitivno, sve češće se javljaju i problemske slikovnice koje govore o drugačijim ili ne idealnim obiteljima, obiteljima koje usvajaju djecu, istospolnim zajednicama, problematici razdvajanja od roditelja, strahu, bolesti, smrti, nasilju, spolnom zlostavljanju, neprihvatanju sredine zbog različitosti i ostalim složenim temama. Upravo zbog toga što su to postale sve češće, ponekad i svakodnevne situacije s kojima se ljudi susreću, autori posvećuju sve više pozornosti pisanju problemskih slikovnica kako bi se takva problematika približila djeci i kako bi im se omogućilo i ponudilo rješenje za snalaženje u zahtjevnim životnim kontekstima.. U samim počecima postojanja slikovnice dominirale su teme o školstvu, religiji i životinjama. S vremenom, međutim, slikovnice su proširile svoj tematski aspekt i danas čitatelju pružaju mnogobrojne teme međusobno povezujući pedagoške i umjetničke aspekte koje pozitivno utječu na rast i razvoj djeteta rane dobi. Slikovnica predstavlja skup odgojnih, obrazovnih, a nerijetko i umjetničkih sadržaja koji trebaju međusobno korespondirati kako bi bile pravi izazov i poticaj.

LITERATURA

Ana Kadoić. Biografija. (<http://anakadoic.com/o-meni/>) (5.5.2020.)

Astronomija, Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. (<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=4319>) (11.8.2020.)

Autorske slikovnice. Biografija Ana Kadoić. (<http://anakadoic.com/autorske-slikovnice/>) (5.5.2020.)

Batinić, Š., Majhut, B. (2001.) *Od slikovnjaka do vragobe*, Hrvatski školski muzej, Zagreb.

Besplatne elektroničke knjige. Biografija Sanja Lovrenčić. (<https://elektronickeknjige.com/autor/lovrencic-sanja/>) (5.5.2020.)

Book and more. Biografija Svjetlan Junaković. (<https://www.book-and-more.eu/OdabranaKnjiga.aspx?Id=208>) (5.5.2020.)

Crnković, M. (1980.) *Dječja književnost: priručnik za studente pedagoških akademija i nastavnika.* Školska knjiga, Zagreb.

Crnković, M., Težak, D. (2002.) *Povijest hrvatske dječje književnosti od početaka do 1955.g.* Znanje, Zagreb.

Čačko, P. (2000.) *Slikovnica, njezina definicija i funkcije. Kakva je knjiga slikovnica?*, Zagreb: Knjižnice grada Zagreba.

Dramska pedagogija. Biografija Vladimira Velički. (<http://dramskapedagogija.ufzg.hr/index.php/biografije-clanova-programskog-i-organizacijskog-odbora/>) (7.5.2020.)

Društvo hrvatskih književnika. Biografija Božidar Prosenjak. (<http://www.dhk-koprivnica.com.hr/index.php/clanovi/82-biografije/259-prosenjak-bozidar>) (7.5.2020.)

Društvo hrvatskih književnika. Biografija Robert Mlinarec. (<http://dhk.hr/clanovi-drustva/detaljnije/robert-mlinarec>) (10.5.2020.)

Društvo hrvatskih književnika. Biografija Tamara Bakran. (<http://dhk.hr/clanovi-drustva/detaljnije/tamara-bakran>) (10.5.2020.)

Evenio. Biografija Tatjana Gjurković i Tea Knežević.
(<https://www.evenio.hr/psihologinje-gjurkovic-knezevic-slikovnice-ucimo-djecu-roditelje-osvijestiti-emocije/>) (5.5.2020.)

[file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/Kvartal II 1 2005 44 48 Bekic.pdf](file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/Kvartal%20II%201%202005%2044%2048%20Bekic.pdf)
(10.5.2020.)

Halačev, S. (2000.) *Čitanje slikovnica od najranije dobi.*
<https://www.skolskiportal.hr/sadrzaj/savjeti-strucnjaka/citanje-slikovnica-od-najranije-dobi/> (20.6.2020.)

Hlevnjak, B. (2000.) *Kakva je knjiga slikovnica?*, Zagreb., Knjižnice grada Zagreba.

Hranjec, S. (2009.) *Pregled hrvatske dječje književnosti.* Zagreb. Školska knjiga.

Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. Biografija Zdenka Bilušić.
(<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/bilusic-zdenka/>) (10.5.2020.)

Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. Biografija Ivana Guljašević.
(<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/guljasevic-ivana/>) (7.5.2020.)

Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. Biografija Kašmir Huseinović.
(<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/huseinovic-kasmir/>) (5.5.2020.)

Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. Klub prvih pisaca. Biografija Silvija Šesto (<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/sesto-silvija/>) (5.5.2020.)

Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade. Klub prvih pisaca. Biografija Ana Dokić (<http://www.hdkdm-klubprvihpisaca.hr/dokic-ana/>) (5.5.2020.)

Hrvatsko društvo pisaca. Biografija Vera Vujović-
(<https://hrvatskodrustvopisaca.hr/hr/clanstvo/clan/vera-vujovic>) (10.5.2020.)

Hrvatsko knjižničarsko društvo. Lista dobrih knjiga 2019.
([file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/LISTA DOBRIH KNJIGA 2019..pdf](file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/LISTA%20DOBRIH%20KNJIGA%202019..pdf)),
(5.7.2020.)

Hum naklada. Biografije ilustratora. (http://www.hum-naklada.hr/autori_ilustratori.html) (10.5.2020.)

Književnost.hr. Biografija Sunčana Škrinjarčić. (<https://www.knjizevnost.hr/suncana-skrinjaric/>) (5.5.2020.)

Lektire.hr. Biografija Andrea Petrlik Huseinović.
(<https://www.lektire.hr/autor/andrea-petrlik-huseinovic/>) (5.5.2020.)

Majhut, B., Zalar, D. (2008.) *Slikovnica, u: Hrvatska književna enciklopedija (u tisku)*
(<https://bib.irb.hr/prikazi-rad?&rad=343733>) (12.3.2020.).

Mali čitači. Biografija Silvija Šesto
(<https://malicitaci.blogspot.com/2020/01/predstavljamo-autoricu-silvija-sesto.html?m=1>) (5.5.2020.)

Martinović, I. (2011.) *Slikovnica kao poticajni materijal za leksički razvoj djeteta u trećoj godini života: doktorska disertacija*. Osijek. Filozofski fakultet.

Martinović, I., Stričević, I. (2011.) *Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu*. ([file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/03_Lib_No7%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/03_Lib_No7%20(4).pdf)), (10.4.2020.)

McKenna, M. (2006.) *International Handbook of Literacy and Technology, Volume 2*, Lawrence Erlbaum Associates Inc., New Jersey (15.4.2020.).

Moderna vremena. Biografija Ana Đokić (<https://www.mvinfo.hr/clanak/ana-djokic-likovi-iz-prica-pomazu-nam-da-otkrijemo-nasa-vlastita-lica>) (5.5.2020.)

Narančić Kovač, S. (2015.) *Jedna priča i dva pripovjedača: pripovjedne perspektive u dvojnome diskursu suvremene slikovnice: doktorska disertacija*. Zagreb. Filozofski fakultet.

Nikolajeva, M. (2003.) *Verbal And Visual Literacy: The Role of Picturebooks in the Reading Experience of Young Children*, u: Hall, N., Larson, J., Marsh, J. (eds.), *Handbook of early childhood literacy*, Sage Publications, London, New Delhi, Tohousands Oaks, 235-248.

Sipar. Biografija Ana Kadoić.
(https://sipar.hr/index.php?id_supplier=4&controller=supplier) (5.5.2020.)

Skupina autora (2011). *Ilustracije i ilustratori*. Hrčak 43-45: 19-26.

Velimir Srića. Biografija. (<http://www.velimirsrica.com/poslovna-biografija.aspx>) (7.5.2020.)

Verdonik, M. *Slikovnica – Prva knjiga djeteta- nastavni materijal* na adresi: http://www.ufri.uniri.hr/files/nastava/nastavni_materijali/Verdonik_Predavanja_za_web_SPKD.pdf (15.3.2020.)

Visinko, K. (2000.) *Primjena slikovnice u odgojnoj i nastavnoj praksi., Kakva je knjiga slikovnica?*, Zagreb., Knjižnica grada Zagreba.

Zalar, D. (2014.) *Hrvatska muzejska slikovnica kao čuvar baštine*. U: Bežen A.,ur. *Izlet u muzej na mala vrata – prema teoriji slikovnice*. Zagreb. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Zalar, D., Kovač-Prugovečki, S., Zalar, Z. (2009.) *Slikovnica i dijete: Krička i metodička bilježnica 2*. Zagreb. Golden marketing – Tehnička knjiga.

Zimmermann, S., Hutchins, C. (2009.) *Sedam ključeva čitanja s razumijevanjem: Kako pomoći djetetu da čitaju i razumiju pročitano!* Buševac: Ostvarenje.

Životopisi *suvremenih* *hrvatskih* *ilustratora:*
(<http://www.ulupuh.hr/hr/sekcije.asp?idsekcije=16>) (10.5.2020.)

POPIS SLIKOVNICA

1. Bakran, Tamara: *Posvojeni faunčić Žarko* (2016)
2. Bilušić, Zdenka: *Faust leteći čovjek* (2008)
3. Borovac, Ivanka: *Životinjska abeceda* (2004)
- 3a. Borovac, Ivanka: *Dječji bonton – pravila za lijepo ponašanje* (2020)
4. Crowther, Kitty: *Posjet Male Smrti* (2020)
5. Deinert, Sylvia i Krieg, Tina: *Obiteljski album* (2004)
6. Đekić, Velid: *Bribirske djevojčice* (2020)
7. Đokić, Ana: *O djevojčici koja nije znala crtati, velikom čarobnjaku i zaljubljenom krokodilu* (2012)
- 7a. Đokić, Ana: *Bao Baobab i Mala Kibibi* (2016)
- 7b. Đokić, Ana: *Djeca Indije – Aruši* (2020)
8. Erlbruch, Wolf: *Patka, Smrt i Tulipan* (2018 – hrvatsko izdanje)
- 8a. Gjurković, Tatjana i Knežević, Tea: *Kad je ljut, nilski konjić grize* (2019)
- 8b. Gjurković, Tatjana i Knežević, Tea: *Kad je ljuta, vjeverica ne sluša* (2019)
- 8c. Gjurković, Tatjana i Knežević, Tea: *Kad je ljut, zeko se ozlijedi* (2019)
- 8d. Gjurković, Tatjana i Knežević, Tea: *Ovčicu je strah jer će dobiti brata* (2019)
9. Hercigonja, Želimir: *Prašnjavko* (2002)
10. Huseinović, Kašmir: *Sretna obitelj* (2010)
11. Jelić, Marijana: *Coprnica Dragica* (2013)
12. Junaković, Svjetlan: *Dome, slatki dome* (2000)
- 12a. Junaković, Svjetlan: *Nikola Tesla – snovi koji su promijenili električnu struju* (2006)
- 12b. Junaković, Svjetlan: *Ljubav spašava živote* (2007)
13. Kadoić, Ana: *Zašto volim ići na spavanje* (2011)
- 13a. Kadoić, Ana: *Kod bake* (2012)
14. Kladarina, Branko: *Djeca Himalaje* (2020)
15. Lovrenčić, Sanja: *Crtež ispod bora* (2004)
- 15a. Lovrenčić, Sanja: *Kad stigneš kasno* (2009)
- 15b. Lovrenčić, Sanja: *Šest šetnji Slave Raškaj* (2019)

16. Mlinarec, Robert: *Dobro došli u školu!* (2017)
17. Ovčar, Rozalija (Kotorski Tatjana): *Korjenčica* (2008)
18. Prosenjak, Božidar: *Domaća zadaća* (2004)
- 18a. Prosenjak, Božidar: *Golub i sokol* (2004)
19. Reiger, Ana: *Lana i Pavo* (2001)
20. Srića, Velimir: *Veliko putovanje Maloga globusa* (2011)
21. Šesto, Silvija: *Sirup protiv mačjeg kašlja* (2016)
22. Škrinjarić, Sunčana: *Nezadovoljna bubamara* (2012)
- 22a. Škrinjarić, Sunčana: *Dječak koji je znao sve* (2016)
- 22b. Škrinjarić, Sunčana: *Gospođica Neću* (2019)
23. Velički, Vladimira: *Mali anđeo i zvjezdica* (2011)
24. Velina, Mihaela: *Brojamica* (2015)
25. Vujnovac, Damir: *Djeca Sahare* (2020)

POPIS SLIKA

Slika 1. Naslovnica slikovnice Nikola Tesla - snovi koji su nam donijeli struju autora Svjetlana Junakovića i Vere Vujović.....	25
Slika 2. Naslovnica slikovnice Šest šetnji Slave Raškaj autorice Sanje Lovrenčić i ilustratora Dominika Vukovića.....	26
Slika 3. Zvučna slikovnica Bribirske djevojčice autora Velida Đekića i ilustratorice Margarete Peršić.....	28
Slika 4. Naslovnica slikovnice Coprnica Dragica autorice i ilustratorice Marijane Jelić	29
Slika 5. Naslovnica slikovnice Faust leteći čovjek autorice i ilustratorice Zdenke Bilušić	30
Slika 6. Naslovnica slikovnice Kad je ljut, zeko se ozlijedi autorica Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec	32
Slika 7. Naslovnica slikovnice Kad je ljut, nilski konjić grize autorica Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec	33
Slika 8. Naslovnica slikovnice Kad je ljuta, vjeverica ne sluša autorica teksta Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec.....	34
Slika 9. Naslovnica slikovnice Ovčicu je strah jer će dobiti brata autorica teksta Tatjane Gjurković i Tee Knežević i ilustratorice Jelene Brezovec.....	35
Slika 10. Naslovnica slikovnice Životinjska abeceda autorice teksta Ivanke Borovac i ilustratorice Hane-Petre Mrčela	36
Slika 11. Naslovnica slikovnice Dječji bonton - pravila za lijepo ponašanje autorice teksta Ivanke Borovac i ilustratorice Hane-Petre Mrčela	37
Slika 12. Naslovnica slikovnice Brojamica autorice teksta Mihaele Velina i ilustratora Tomislava Torjanca	38
Slika 13. Naslovnica slikovnice Domaća zadaća autora teksta Božidara Prosenjaka i ilustratorice Ivane Guljašević	39
Slika 14. Naslovnica slikovnice Dobro došli u školu! autora teksta Roberta Mlinarca i ilustratorice Željke Mezić	40
Slika 15. Naslovnica slikovnice Veliko putovanje Maloga globusa autora teksta Velimira Sriće i ilustratorice Ane Kadoić	41
Slika 16. Naslovnica slikovnice Sretna obitelj autora teksta Kašmira Huseinovića i ilustratorice Andree Petrlik Huseinović	42
Slika 17. Naslovnica slikovnice Posvojeni faunčić Žarko autorice teksta Tamare Bakran i ilustratorice Kaće Svedružić	43
Slika 18. Naslovnica slikovnice Ljubav spašava živote autora i ilustratora Svjetlana Junakovića	45
Slika 19. Naslovnica slikovnice Kod bake autorice i ilustratorice Ane Kadoić.....	46
Slika 20. Naslovnica slikovnice Zašto volim ići na spavanje autorice i ilustratorice Ane Kadoić	47
Slika 21. Naslovnica slikovnice Kad stigneš kasno autorice teksta Sanje Lovrenčić i ilustratorice Ivane Guljašević	48
Slika 22. Naslovnica slikovnice Sirup protiv mačjeg kašlja autorice Silvije Šesto i ilustratorice Vande Čižmek.....	49
Slika 23. Naslovnica slikovnice Gospođica Neću autorice teksta Sunčane Škrinjarčić i ilustratorice Nikoline Novosel.....	50
Slika 24. Naslovnica slikovnice Golub i sokol autora teksta Božidara Prosenjaka i ilustratorice Ivane Guljašević	51

Slika 25. Naslovnica slikovnice Korjenčica autorice teksta Rozalije Ovčar i ilustratorice Ane Kadoić.....	52
Slika 26. Naslovnica slikovnice Dječak koji je znao sve autorice teksta Sunčane Škrinjarić i ilustratorice Nikoline Novosel.....	53
Slika 27. Naslovnica slikovnice Nezadovoljna bubamara autorice teksta Sunčane Škrinjarić i ilustratorice Marsele Hajdinjak.....	54
Slika 28. Naslovnica slikovnice Dome, slatki dome autora i ilustratora Svjetlana Junakovića	55
Slika 29. Naslovnica slikovnice Crtež ispod bora autorice teksta Sanje Lovrenčić i ilustratorice Ivane Guljašević	56
Slika 30. Naslovnica slikovnice O djevojčici koja nije znala crtati, velikom čarobnjaku i zaljubljenom krokodilu autorice priče Ane Đokić i ilustratora Darka Macana	57
Slika 31. Naslovnica slikovnice Bao Baobab i Mala Kibibi autorice Ane Đokić i ilustratorice Dubravke Kolanović	58
Slika 32. Naslovnica slikovnice Mali anđeo i zvjezdica autorice teksta Vladimire Velički i ilustratorice Dubravke Kolanović.....	59
Slika 33. Naslovnica slikovnice Obiteljski album autorica Sylvie Deinert i Tine Krieg i ilustratorice Ulrike Boljahn	61
Slika 34. Naslovnica slikovnice Lana i Pavo autorice i ilustratorice Ane Rieger	62
Slika 35. Naslovnica slikovnice Prašnjavko autora priče Želimira Hercigonje i ilustratorice Manuele Vladić-Maštruko.....	63
Slika 36. Naslovnica slikovnice Patka, Smrt i tulipan autora i ilustratora Wolfa Erlbrucha ...	64
Slika 37. Naslovnica slikovnice Posjet Male Smrti autorice i ilustratorice Kitty Crowther	65
Slika 38. Naslovnica slikovnice Djeca Himalaje autora Branka Kladarina i ilustratorice Aleksandre Nine Knežević.....	67
Slika 39. Naslovnica slikovnice Djeca Sahare autora Damira Vujnovca i ilustratorice Aleksandre Nine Knežević.....	68
Slika 40. Naslovnica slikovnice Djeca Indije - Aruši autorice Ane Đokić i ilustratorice Aleksandre Nine Knežević.....	69

Kratka biografska bilješka

Sanja Okić rođena je 10. rujna 1995. godine u Varaždinu. Osnovnu školu završila je u Velikom Bukovcu, nakon čega upisuje Gospodarsku školu Varaždin, smjer upravni referent koju završava 2014. godine.

Studentica je pete godine na Učiteljskom fakultetu – Odsjek u Čakovcu, smjer integrirani preddiplomski i diplomski učiteljski studij, modul Hrvatski jezik.

Izjava o samostalnosti rada

Rad pod naslovom *Tematski raspon suvremene hrvatske slikovnice* izrađen je samostalno uz korištenje vlastitog znanja i literature. U radu mi je savjetima i uputama pomogla mentorica izv. prof. dr. sc. Andrijana Kos-Lajtman te joj iskreno zahvaljujem.
